

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemov mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 18 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oglasila, zakrva, smrtneice itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:
enostolpna pettivrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
boan.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

L' Albania larà da se?

Dr. Ign. Žitnik.

Črnogorski kralj je osodo Skadra položil velesilam v roke — di tanti pal-piti. Velesile so to izjavo seveda z za-dovoljstvom vzele na znanje, ker tako so bile soglasno sklenile že pred meseci, česar pa kralj Nikita ni hotel razumeti. Zasluga je samo avstrijske diplomacije, da je Evropi ohranila mir. Politika monarhije je na ta način, ne prvič v sedanjih balkanski krizi, storila veliko uslugo miru in Evropi obvarovala ugled ter veljavo. Evropski kon-cert ni več v nevarnosti, zato pa bodo ostale velesile gotovo Avstriji hvalež-ne, Albanijo sprejele v svoje varstvo in nam dovolile, da smemo v Albaniji si zagotoviti svoje koristi. Tako je ofi-ciozni »Fremdenblatt« naznanil svetu svoje veselje. In temu proroku velja naš odgovor: »Tu si hic sis, aliter sen-tias.«

Prorokinja v Fichtejevih ulicah pa je odkrila že ves načrt, po katerem bo-de Skenderbegova domovina prerajena vstala na dan, kakor Ilirija v Napoleo-novi dobi. Poslušajte: Ker so Albanci od pamtjeka balkanski vitezi, ki lju-bijo svobodo na svoji in tuji zemlji, do-bitni morajo najprvo poljsko policijo in narodno stražo. Ker pa med domačini ni mogoče dobiti usposobljenih povelj-nikov, dobili se bodo v tujini; prednost bodo imeli taki, ki so večji itali-janskemu jeziku, ker ta je v Albaniji najbolj razširjen. Drugo važno vprašanje je finanč-n o. Orožniki, čuvaji in policaji ne mo-rejo živeti ob vodi in zraku, Albanija pa ne pozna svojega denarja, torej si ga mora izposoditi. Avstrija in Italija sta pripravljene Albancem ponuditi po-trebne predjume, ker druge države so v tej točki manj radodarne. Seveda je to vprašanje najkočljivejše, ker Al-banci smrtno sovražijo vsak davek.

Albanci tudi ne poznajo zakonov, torej bode treba ustanoviti sodišča po angleškem zgledu v Egiptu. Kjer pa so sodišča, so tudi zapori, ječe in tem-nice, ki veljajo denar.

Kulturna država mora imeti tudi šole, ceste, železnice. Po načrtu, ki je že predložen londonski kon-ferenci, sta določeni dve transverzalni železnici: Od Valone do Bitolja in od

Drača do Skoplja, kjer se zveže s progo preko Srbije in Bulgarije do Donave. Obe železnici bodeta za Italijo največ-jeja pomena, ker odpreta italijanski trgovini pot naravnost do Rumunije, obratno pa Rusiji do Adrije. O železnici skozi Sandžak do Mitrovice načrt ne črhne besede.

Ta šahova partija je torej končana in Avstrija je po šestmesečnih diplo-matičnih kovarstvih dosegla velik mo-ralen uspeh. Raztrgala je v zadnjem hipu mrežo, ki so jo nastavili sovraž-niki od vseh strani. Toda vsiljujejo se nam vprašanja, ali je ta moralni uspeh vreden ogromnih žrtv, ali niso bili mogoči večji uspehi takoj početkom balkanske vojske, ali ni Avstrija pre-drago plačala mir, čast in ugled Ev-rope, ali je s to partijo tudi že rešena tekma evropskih šahovcev, ali se je do-vršil konec začetka ali začetek konca? Kolikor vprašanj, toliko je pomislekov.

Z ozirom na čast Evrope, ki igra naravno perfidno vlogo v tej drami, moramo kot Avstriji vprašati s Sha-kespeareom: »Kaj je čast, ali morem to čast jesti?« Londonska konferenca zo-pet potrjuje trditve, da diplomacija ne pozna nobene morale. Kakor pajek se je skrivala v kotu in prežala na žrtev. Proti njeni volji je Avstrija oblezla prepad s svojim odločnim »aut-aut«. Nočemo podcenjevati tega uspeha, na-glašati pa moramo, da bi bila Avstrija z enako odločnostjo začetkom vojske dosegla druge in večje brez manjših žrtv in manjšega sovražstva med Mo-ravo in Adrijo. Zgodovina balkanske zveze priča, da so balkanske države ra-čunale z gotovostjo, da Avstrija zopet zasede Sandžak in si s tem zagotovi svoj koridor do Soluna. In kdo bi se bil ustavljal Avstriji, ko bi v sporazu-mu z balkanskimi državami vršila svojo misijo na Balkanu? Toda prece-njevali so turško moč, omalovaževali balkansko zvezo, ki je po sijajnih zma-gah napačno tolmačila avstrijsko ne-odločnost. In tako smo zašli v zagato in moramo biti zadovoljni, da se stvar ni slabše iztekla.

Nikakor pa se ne strinjamo z di-plomatom, ki trdi, da si je Avstrija s tem činom za dolgo bodočnost zago-tovila svojo pozicijo v evropskem kon-certu in stališče v trozvezi. Kar se tiče Nemčije, navedemo brez komentara to-le: Nemčija je dogovorno z Rusijo od-svetovala Avstriji vojaško akcijo za-radi Skadra. Nemški vladi prijazne be-rolnske »Neueste Nachrichten« so

koncem aprila končale uvodnik: »Ali je vredno vzdržati zvezo z državo, od katere puhti duh trohnohe?« Avstrij-ski državni poslanec dr. Stölzel je mi-nolo nedeljo v Freilassingu na Bavar-skem v svojem govoru moral zavračati nekega Pfistra, ki je čvekalo o razpadu Avstrije. Obenem pa je dr. Stölzel pri tej priliki zatrdil Bavarcem, da je Avstrija obramba Nemčije, ki ima tri četrtine dobička, ako potegne meč tudi za nas. Dovolj!

In Italija! Komaj se je porodila iz bojev proti Avstriji, že so ji bile meje proti vzhodu in severozapadu pretes-ne. Ob Adriji, v Albaniji in Makedoniji išče stare benečanske pravice. Sedanji italijanski rod piše in poje »l'Adriatico è mare nostrum«, čeravno so Turki že leta 1690 iztrgali benečanskemu levu zadnjo postojanko v Valoni, dočim se-ga protektorat Avstrije nad Albanijo do leta 1642 in so turški sultani s pre-mirji v Karlovcih (1699), v Požarovcu (1718) in v Belgradu (1739) morali Av-striji priznati stare pravice. Druge dr-žave so izrabljale take privilegije, Av-strije žal ne zadene tak očitek . . .

Mazzini je prvi zopet l. 1871 opo-zoril svoje rojake na Balkan. Takoj se mu je pridružil Crispi s pismom: »Ita-lijanska narodna stranka želi balkan-sko zvezo, ki naj prežene sultana iz Carigrada v Azijo.« In ta Crispi je bil pozneje boter trozveze, ki je po Bis-marckovem receptu proglasila in do-lanske jeseni zagovarjala »status quo« na Balkanu. Italija pa ni bila nikdar figura na šahovi deski trozveze. Sto-pila je v zvezo, ker je ugajala njenim koristim. Iz gospodarske in finančne krize sta Italijo rešili Avstrija in Nem-čija, glavni račun je plačala Avstrija z vinsko klavzulo. Navzlic temu se je v Italiji javno rnenje z vso silo upi-ralo trozvezi, katera je vzdrževala »ravnotežje na Adriji« in na Balkanu. Savojska politika sploh ni bila nikdar Avstriji odkrito prijazna, tudi ne v do-bi trozveze. Ko je meseca maja 1896 Imbriani v italijanskem parlamentu nečuvno napadal Avstrijo in trozve-zo, ki Italiji krati in krši »legitimne pravice do Albanije«, ga je hitro po-tolažil ministrski predsednik Rudini, da »ostane Italija navzlic trozvezi zve-sta prijateljica Rusiji in Franciji«. In še isto jesen je Visconti Venosta skle-nil pogodbo s francosko vlado, ki je obrnila pozornost Italije na Albanijo in Makedonijo. Ko je rastla napetost med Anglijo in Nemčijo, je italijanska

diplomacija vedno opozarjala svoji za-veznici, da zanjo ne velja »casus foed-eris«, ako je Anglija med nasprotniki. V slučaju vojske bi bilo zapadno ita-lijansko obrežje izpostavljeno franco-skemu in angleškemu brodogradu. Italija bi mogla k večjemu ostati nevtralna, dokler bi se vlada mogla ustavljati javnemu mnenju, ki pa je močnejše, nego vsaka vlada. Ko sta leta 1897 Av-strija in Rusija po dolgih pogajanjih zopet obnovili program »status quo« na Balkanu, je po vsej Italiji odmevalo staro sovražstvo proti »dednemu so-vražniku«, ki ji zapira pot na Balkan. V najvišjih italijanskih krogih je utr-jena vera, da ima Italija prva svoje le-gitimne pravice na Balkanu. Ko je na Kreti izbruhnila vstaja, je Italija za-plesala »ekstra turo« izven trozveze. Vladna »Tribuna« je pisala v aprilu le-ta 1900: »Adrijo, ki bi morala biti »ma-re italiano«, izgubimo isti dan, ko v Draču ali Valoni zavihra avstrijska ali ruska zastava. Ako razpade Tur-čija, Italija ne more nikdar dovo-liti, da se v Albaniji utrdi drugi vpliv, nego italijanski.« Ko so se leta 1911 Malisori uprli proti Turkom, jih je grof Aehrenthal pustil na cedilu. Ita-lijani so jim pošiljali zlate lire in ob-ljubili v pomoč tudi 6000 Garibaldin-cev. Ker pa so se ti zbal turških baši-bozukov, so se izgovarjali, da je Avstri-ja preprečila ekspedicijo.

Kdor prečita govore italijanskega ministra za zunanje zadeve, Tomaža Tittonija, v letih 1903 do 1909 in burne medklice raznih znanih poslancev, mo-re se prepričati, da je »austriocante« v Italiji, kakor ovca med volkovi. Kdo se ne spominja viharjev v italijanski zbornici v decembru po aneksiji Bosne in Hercegovine? Med drugimi je po-slanec Fortis med burnim pritrdjeva-njem zbornice zmival Tittonija, ki je kakor grešnik zvrčal krivdo na svoje prednike in kneza Bismarcka.

In sedaj iščejo avstrijski Diogeni grešnika v panslavizmu in veselja vri-skajo, ker so zalotili to zverino »in fla-granti«, ko je Avstriji hotela izpodne-sti noge. Govorimo odkrito, da spozna-mo intrigante in sovražnike, ki Av-striji nastavljajo past. Pred aneksijo je ruski minister Izvolski v Buhlavi pri Velehradu vpričo grofa Berchtolda odobril aneksijo s pogojem, da Rusija dobi prosto pot skozi Dardanele. Grof Aehrenthal je bil pripravljen podpisati rusko željo, toda sir Eduard Grey, se-danji predsednik londonske konferen-

LISTEK.

Marodér.*

(Bulgarski spisal D. Burski. Poslovenil A. B.)

Naprej in vse naprej napredujejo bulgarski junaki. Njih »hurá«, spremljano od grmenja topov in petja pušk, se sliši od minute do minute, kakor zamolkel odmev iz dupline.

Prejšnji dan se je podila tukaj silna burja. Orkan, kateri se je pognal dalje, je pustil za seboj žalostne sledi: krvave obveze, mrtvece, ranjence, zapustil je obilo opravka beli ženi — sestri boga vojne — Marsa.

Izdahnili so na tisoče junakov, padlih v ljutem boju.

Nastopi noč.

Temni oblaki se podijo po nebu, vedno nižje zagrinjajoč zemljo v črn plašč. Žalostno! . . . Tužno! . . . Pu-sto!

Grmenje topov se še vedno sliši iz daljave.

Dež lije kakor iz vedra.

* Francoski »maraudeur« se ime-nuje vojak, ki se oddalji od armade z namenom, oropati mrtvece

Okopi so napolnjeni z vodo, kakor tudi polje naokoli.

Ranjeni bulgarski junaki so ostali na tleh ležeči v smradljivem močvirju, napolnjenim z vodo in človeško krvjo, ob Karaagačkem potoku. Tužno ječa-nje se sliši od vseh strani. Noč je temna in grozna, kakor bi se približeval sod-nji dan. Sliši se krčevito stokanje in vpitje na pomoč, proklinjanje in proš-nje . . . Oh groza! Groza! Vsi kličejo na pomoč enoglasno, kakor naglasena harfa, a nihče, nihče jih ne sliši! Lahko ranjeni pležejo naprej, stiskajoč ustne med zobe proti neki točki, kjer mislijo najti sanitarec.

Sanitarcev ni videti.

Tema. Dež lije vedno močnejše, ka-kor bi hotel zadušiti stok ranjencev. Leden veter brije, da trepečejo čeljusti in telesa umirajočim; kri, katera jim teče iz ran, se takoj strdi vsled silnega mraza. Ječanje pojenjuje. Noč vedno temnejša. Nikamor se ne vidi.

»Pomoč! . . . Umiram! . . . Žena . . . mili otroci . . . oh, tukaj v tej strašni puštnji . . . grozno, umiram! Usmili se me o Gospod . . . zaradi otrok in žene prizanesi mi o Gospod!

»Zakaj kričiš, pasji sin?« se zadere nekdo v bližini.

»Oh, brate, pomagaj mi! — Poma-gaj, jaz umiram, kri mi lije iz prebitih prsi.«

»Molči, saj ne umiraš samo ti!«

Temna moška postava, katera je to tako surovo izustila, se skloni čez ra-njenca in mu začne preiskovati žep.

»Pomagaj mi! . . . Pusti mi saj de-nar, uro . . . brezsrčnež ničvredni, po-moč, pomoč!« kliče ranjenec.

»Molči svinja!« odvrne osorni mož.

Močen udarec in zadušljivo hrka-nje se razlega v nočno tišino. Mož išče okoli. No kaj? Najbrž je zgubil vest. Kleče pleže od ranjenca do ranjenca. Stok in prošnje ga ne ganejo.

Začne se daniti. Dež preneha. Ju-naki na bojnem polju, otrpli vsled mrz-lega vetra ne ječe kakor zvečer. Mnogo jih je že izdihnilo. A dotična temna postava se vlači kakor kača med ži-vimi in mrtvimi. Ob zori ima ta zver v človeški podobi vse prste obložene s svetlimi prstani.

»Ha, ta-le je bogat! Vse paradno. Oho, to je stotnik . . . ta bode imel mnogo . . . dvajset takih, potem bi se že izplačalo . . . vzklikne isti ropar.

Potem pa zaploska z rokami od za-dovoljstva ter poklekne k stotniku, ka-teri, zadet v čeljust od kroglice, ne more govoriti. Ranjenec samo gleda in maha z roko proti tej temni senci, kakor bi prosil pomoči. Zasut je s turškimi trup-lji; oči ima solzne. Temna prikazen izvleče stotnika izpod trupel. Ves je že otrpel. Vzdihe se in se trudi, da bi

v znak hvaležnosti za rešenje stisnil roko tisti temni prikazni, a ta mu iz-bije roko proč in prične brskati po nje-govih žepih. Izvleče mu denarnico, uro, medaljon s sliko stotnikove žene in štiri-mi drobnimi otroškimi glavicami. Trudi se, da bi mu snel prstane z rok, a ne more. Vzame tedaj nož ter mu od-reže dva prsta s prstani in vtakne vse skupaj v žep.

Ranjeni stotnik zaječi. Kri se mu poredi po rokah. Ropar ga vleče v stran in vrže v neki jarek, poln z vodo in ledom, med mrtvece.

Zdani se je.

Sanitarci so začeli pobirati ra-njence. Ona temna prikazen, katero smo opazovali, se pridruži k »Rdečemu križu«. Nikdo je ni spoznal ne po obrazu, ne po imenu, nihče ni slutil, kakšno surovo delo je opravljala celo noč . . . Bojno polje okoli Kara-agača blizu Odrina se skoro izprazni. Sani-tarci so pobrali trupla iz okopov in jih znosili na visočine. Stotnik je bil že drugič zavržen, ker so mislili, da je mrtev. Mladi sanitarec se njemu pri-bliža.

»Gospodje, ta ni mrtev, samo neza-vesten je in otrpel vsled mraza; poj-dite, da ga dvignemo!«

»Molči, ti ne razumeš!«

»No, gospod doktor, to je pa za-lostno . . .«

ce, je prekrizal ta načrt. In tega Izvol-ski ni mogel pozabiti. Tudi Italija se je s kislim obrazom morala udati. Toda odgodeno ni še zamujeno. Tittoni je pripravljaj pot ruskemu carju v Raconigi. Ta šod v italijanskim kraljem se je izvršil v oktobru 1909. Kralj Viktor Emanuel je v svoji napitnici naglašal, da je utrjeno prijateljstvo na podlagi »skupnih koristi in namenov«. Z enakimi besedami je car Nikolaj odobril »skupne koristi« Rusije in Italije. In tedanja poročila iz zanesljivih virov nam povedo, da se te skupne koristi nanašajo na Balkan proti Avstriji. Kdor ne razume logike vseh poznejših in najnovejših dogodkov, temu se je pamet skisala. In če so tudi Italijani panslavisti, potem hočemo verjeti, da panslavizem ni prazen strah. Italije koristi se začno pri Baru in končajo pri Valoni. Te koristi pa more Italija vtakniti v svojo globoko in široko bisago le na stroške Avstrije. Ker pa je sama preslaba, išče zaveznikov povsod in jih tudi dobi. Celu v Vatikanu so iz Kvirinala preko Milana iskali pomoči, in avstrijska diplomacija je vse to prezrla, kar more potrditi grof Lützow.

Niso bili še utihnili odmevi napitnic v Raconigiju, ko so se v Baru pričele demonstracije proti Avstriji. Polne ladje orožja in municije so prihajale v Bar, kjer so se shajali ruski in italijanski častniki s albanskimi in črnogorskimi prijatelji. Pripovedujte torej otrokom, da smo pri Skadru rešili svojo bodočnost in si zagotovili pozicijo v Albaniji. S Skadrom smo iznova odobrili nagodbo grofa Goluchowskega z Italijo, da sme Italija zasesti Valono isti dan, ko prvi avstrijski vojak stopi na albanska tla. Evropa je sedaj javno priznala, da sme Italija tudi z vojaško silo braniti svoje koristi v Albaniji. Italija je preprečila avstrijsko ekspedicio proti Črnigori, ker bi sicer morala sneti z obraza svojo krinko, s katero kaže le hinavsko prijateljstvo do Avstrije. Črnagora je le ščit, za katerim se skrivajo združeni sovražniki. Zato so smešne in skrajno zoprne vse častnikarske podlosti proti ubogemu črnogorskemu narodu, ki je moral iti po kostanj v ogenj za diplomatske intrigante. Čemu bi molčali, ko drugi govoré in preté. Toda vedeti moramo, kdo preti, da najdemo pot v bodočnost in ne lovimo fantomov kakor veče nad močvirjem. L'Albania farà da se? Tudi to je fantom ali, če hočete, pekel, pred katerim stoji za tujce italijanski napis: »Lasciate ogni speranza!« Baron Chlumecky bi seveda danes rad zatajil, kar je pisal leta 1907 o Albaniji.

V obleganem Odrinu.

(Iz dnevnika obleganca. — Zapisal P. Hristov.)

Šukri paša.

Šukri paša je prišel dne 14. oktobra 1912 iz Carigrada v Odrin. Dne 19. oktobra se je razglasilo, da je imenovan za poveljnika odrinske trdnjave in da ima vrhovno oblast nad mestom.

Po prvih bitkah pri Marašu (Papas tepe) so začeli častniki kritizirati taktiko Šukri paše. Neki častnik mi je

rekel: »Napačno je bilo, da smo po prvi bitki pri Marašu (v terek dne 22. oktobra) Bulgarom pustili toliko časa, da so se mogli z okopi dobro utrditi.« Druga bitka pri Marašu je bila res šele v terek, dne 29. oktobra; med tem časom se turške čete niso niti za ped premaknile. Mnogim častnikom se je ta taktika zdela smešna; svojemu poveljniku so v šali dali ime Terek-paša, ker se bojuje samo ob torkih. Res je bilo največ bitk v terek.

Dne 3. decembra je bulgarski general Ivanov pozval Šukri pašo, naj preda Odrin. Šukri paša je odgovoril: »Poveljnik, ki ima kaj časti, ne posluša takih predlogov.« In raztrgal je pismo bulgarskega poveljnika vpričo njegovega odposlanca.

Dne 27. januarja 1913 sem obiskal našega poveljnika. To je majhen, postaren mož zelo vsakdanje zunanosti, temno zagorele polti in utrujenih korakov, dasi je star šele 52 let. Sprejel me je v copatih komodno sedeč po turško s podkrižanimi nogami na pletenem divanu, ki nikakor ni bil narejen za tako rabo. Njegova zunanost se prav nič ne sklada z našimi pojmi o vrhovnem poveljniku, ki je poveljeval že toliko krvavim bojem. Sploh sem se večkrat prepričal, da se zelo motimo, kadar Turke presojamo po naših zapadnih pojmi.

Šukri paša govori dosti dobro francosko, a nekoliko s težavo. V razgovoru je zelo ljubezniv, še bolj pa zapet in molčeč o vsem, kar se dotika vojske in politike. Neki konzul je rekel: »To je človek, ki zna umetnost veliko govoriti, a nič povedati.« No, pa to je menda poglavitna lastnost vseh diplomatov.

Paša mi je izrazil svoje hvaležno priznanje, da v naši bolnišnici (v semenišču v Kara-Agaču) tako skrbno strežemo turškim ranjencem. Zelo dobrodušno je sprejel mojo željo, da bi ga smel fotografirati; naglo je šel obut svoje škornje in poklical tajnike, da sem mogel vse fotografirati. V nadaljnjem razgovoru mi je pokazal dva mala hleba, ki so mu jih prinesli na mizo; bila sta težka približno po pol kilograma. Oba sta imela pečat; to je vzorec za dnevno vojaško porcijo. Paša me je vprašal za mojo sodbo in odgovoril sem mu, da se mi zdi kruh dober, a nekoliko premajhen.

»Saj dobi vsak vojak vsak dan po dva taka hleba,« mi je živahno odgovarjal poveljnik.

Ko je videl moj začuden obraz, je svojo trditve še enkrat ponovil in jaz sem iz vljudnosti molčal. Tukaj je zame neka skrivnost. Dobro namreč vem in sam sem se na svoje oči prepričal, da so dobivali vojaki samo en hlebec na dan; kako je mogoče, da poveljnik trdi drugače, ali ga tako nesramno varajo? ... Sicer mu res precej splošno očitajo, da preveč sedi doma in preveč zaupa svojim podrejenim organom, namesto da bi se sam prepričal, kako je.

V začetku obleganja je bil naš poveljnik zelo radodaren s svojimi proklamacijami; zadnje mesece je postal v tem oziru precej skop. Bulgari so dobili v roke vsako turško proklamacijo in so nanje zelo poniževalno odgovarjali v proklamacijah, ki so jih iz aeroplanov metali v mesto. Pravijo, da so

Bulgari Šukri paši s tem vzeli vse veselje do literature.

Junaški Nisim.

V prvi bitki pri Marašu (dne 22. oktobra) se je posebno odlikoval judovski bataljon. Pri prvem strelu je cel judovski bataljon zbežal. Bataljon so potem razorožili; judovskim vojakom so puške zamenjali z metlami in cunjami, kar jim je bolj pristojalo.

Eden izmed strahopetnih judovskih vojakov, po imenu Nisim, je kot sanitarec služil v naši bolnišnici v Kara-Agaču. V svoji miroljubni službi je bil zelo razumen in delaven; častniki so ga lahko za vse porabili. Vsak na svojem mestu!

Okoli novega leta je imel naš Nisim hude skrbi; bil je ves obupan. Generalni štab njegove divizije ga je poklical, naj dá račun o svoji puški. In prišla je na dan vsa neslavna preteklost Nisimova. Nesrečni Nisim se je v prvi bitki pri Papas tepe (dne 22. oktobra) nahajal blizu vasi Maraš. Njegov stotnik ga je postavil za stražo pri divizijski blagajni; za juda je bilo to gotovo najugodnejša prilika, da pokaže nekoliko junaštva. Toda Nisim sam odkrito priznava, da na to ni prav nič mislil. Pri prvem topovskem strelu je zapustil zlato tele ter bežal, kolikor so ga noge nesele; pribežal je ob železniški progi v Kara-Agač in tukaj je takoj zvohal, da bo v naši bolnišnici zanj najvarnejše skrivališče. Da je lažje bežal, je med potjo vrgel puško proč.

Sedaj pa, o joj, zahtevajo od njega puško. Dolgo je imel finančna pogajanja s svojimi tovariši; preskrbel si je puško in jo zmagoslavno nesel generalnemu štabu. Toda sreča mu ni bila mila. Poveljnik je pogledal puško in izjavil, da ni prava, torej bo moral Nisim vendarle v ječo, ker ni prinesel zahtevane puške; puška nima prave številke. Nisim je prisegel pri Bogu Abrahamovem, Izakovem in Jakobovem, da bo prinesel pravo puško, s solzami je prosil odloga in ga dobil. Potem je še enkrat skrbno iskal po mestu in po polju in naposled se je njegova puška res našla; neki turški vojak jo je našel ob železniški progi. Nisim si je precej olajšal mošnjo, pa olajšal si je tudi svoje srce, ki je bilo v smrtnih stiskah. Slovesno je prinesel svojo puško domov, jo ginjen kazal svojim tovarišem kot veliko dragocenost ter jo poljubljaj z velikim spoštovanjem.

Častniki so mu vsled njegove strahopetnosti dali ime Nisim-Sancho, oblekli so ga v žensko obleko, dali mu v roko palico namesto puške ter svetilnico, da išče svoje izgubljeno orožje; v tej opravi so ga fotografirali. Nisim je malo občutljiv za rane samoljubja; na razpolago je za vse burke ter obžaluje samo to, da je moral za puško žrtvovati toliko denarja.

Bulgarski vlaki skozi Odrin.

Dne 9. decembra smo izvedeli, da se je sklenilo premirje. V petek, dne 15. decembra pa nas je presenetil važen dogodek. Okoli poldne je od bulgarske strani prisopihala železniška lokomotiva ter z dolgotrajnimi žvižgi skozi kolodvor v Kara-Agaču odšla proti Carigradu. Še hitreje kakor lokomotiva so se širile razne govorice o tem

dogodku; razneslo se je, da so se zadnjo noč skozi Odrin z vlakom peljali turški delegati na londonsko konferenco. Zvečer novo presenečenje; mimo Kara-Agača je drdral bulgarski dvorni vlak, in sicer prazen. Bulgarski kralj Ferdinand je torej pri Cataldži.

Iz nekega bulgarskega časopisa, ki so ga vtihotapili v Odrin, smo izvedeli, da se je med pogoje premirja sprejela tudi pravica, da smejo bulgarski vlaki skozi Odrin voziti proti Cataldži. Odrinski posadki se je zdelo to vse prehudu. Posadka ni izgubila niti enega okopa, niti ene utrdbe, kolodvor in železniška proga v daljavi 20 km je v turških rokah; kako si torej upajo ukazovati, da sme bulgarski vlak skozi Odrin, ne da bi ga smeli Turki bombardirati.

Generalni štab je širil govorico, da bodo tudi turški vlaki iz Carigrada lahko prihajali v Odrin. Vojaki in menda tudi častniki so to verjeli. Vojaška godba se je vztrajno vadila za slovesen sprejem prvega turškega vlaka; par tednov je vojaška godba skoraj vsak dan prihajala na kolodvor in se pripravljala za slovesen sprejem zmagoslavne turške vojske z vzhoda. Toda turškega vlaka ni bilo.

Vsak dan sta po dva ali celo trije bulgarski vlaki drdrali mimo nas proti Cataldži. Enkrat je vlak vodil Jurij Genov, naš nekdanji gojenec v katoliškem zavodu v Plovdivu. Prijazno se nam je nasmehnil in nas od daleč pozdravljaj.

Z bulgarskih vlakov so večkrat metali časopise; turške straže se za to niso nič zmenile. Bulgarski strojevodje so oblegancem kazali citrone in oranže ter ostentativno jedli najboljše reči, da bi delali Turkom skomine. Večkrat so na železniško progo metali drobtine, da bi Turki videli, kako dober kruh jedo njihovi sovražniki.

Bulgarski vlaki so vozili vsak dan do 31. januarja. To je seveda turško posadko zelo jezilo in sploh slabo vplivalo na moralo turške vojske. Častniki so nazadnje izvedeli, da so v Carigradu Bulgarom to zato dovolili, da so rešili carigradski vodovod. Bulgari so pretrgali carigradski vodovod in ga potem popravili samo pod pogojem, da so smeli bulgarski vlaki voziti skozi Odrin. Treba bi bilo slišati, kako so turški častniki sikali: »Ta podlost carigradska!«

Neki turški stotnik je vsled bulgarskih vlakov postal žrtev svoje domoljubne gorečnosti; v ogorčenju, da bulgarski vlaki vsak dan brez vsake kontrole vozijo tik pred nosom turške posadke, je dne 29. decembra s signali ustavil vlak na odrinskem kolodvoru (v Kara-Agaču), da bi preiskal vozove. Ko je splezal na lokomotivo in pozval strojevodjo, naj stopi doli, ga je Bulgar pograbil za pleča ter ga brez ceremonij vrgel na tla, potem pa hitro odpeljal vlak. Nesrečni turški stotnik je bil kmalu nato aretiran in na povelje vrhovnega poveljnika zaprt v ječo. Šukri paša nam je s tem dal lep nauk, ki se glasi: »Ni vsak poklican reševati vzhodno vprašanje.«

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Starejši sanitarci ga zbadajo, rekoč: »Ta bi rad mrtve oživljal.« Mladenič se muči z vso močjo in privleče stotnika en kilometer daleč, kjer najde dva nosača. Prosi nju, da neseta stotnika do obvezovalnice.

Nezavesten je.

»Mrtev je mrtev. Ti, fant, si ne izkušen.«

»Ni mrtev, gospod doktor. Živ je!« »Mrtev je!« se je doktor trdovratno upiral.

»No dobro, ali ne vidite, da ima dva prsta odrezana, kri mu še teče iz ran ... živ je!«

Zdravnik prične oživljati stotnika. Komaj preteče kakih petnajst minut in stotnik se zave. Obvežejo ga in pošljejo v bolnico.

Kmalu odzdravi ter se napoti nazaj na bojno polje pred Odrin. Vrača se na službo kot stotnik — brez dveh prstov in s prebito čeljustjo. Veselo se pomenuje s kopico vojakov v kupeju. Vlak postoji na neki postaji. Stotnik pogleda skozi okno, naenkrat prebledi in skoči iz vagona kakor furija, potegne samokres in ustrelí dvakrat na nekega dobro oblečenega gospoda, kateri ima prste na obeh rokah kar okovane z briljantnimi prstani.

»Dobil sem te, zver! Ne bodeš več nadaljeval svoj nečisti posel!« Stotnik mu preišče žepe in najde v njih na tisoče ukradenih dragocenosti. Svoj medaljon, prstane in denarnico z denarji si je vzel stotnik nazaj. A načelnik postaje je preskrbel pokop za roparja in

tata ranjencev in mrtvecev — znanega »marodérja«.

Množica ljudstva ploska stotniku. On pa ves razburjen izpregovori: »Majščeval sem se za svoja dva prsta ter za vse od te zveri poškodovane tovariše.«

»Hurá! ... hurá! ...«

Vlak piha naprej in odpelje stotnika.

Obirača mrtvecev so pokopali na neko pusto mesto daleč od postaje. Na grob so mu dali dobovo desko z napisom: »Marodér«.

Večn raus in kaus.

No, tacga špasa pa še nisim zlepa duživu, kokr te dni enkat. Ki se je ta špas vršiu, tu je pustranska reč. Vršiu

se je in tu je zadost. Dva fajn gespuda — edn je bl učen vn vidu ket ta druh — uba lepu ublečena, s čeulam na biks, sta se valala na sred ceste pu blate in pu lužah. Enkat je biu ta na vrh, enkat un, blatna, umazana, scfedrana in skuštrana sta bla pa že uba tku, de je blu joj. Zmerjala sta se ke pa sm iz izdajaucam, butlham in tku naprej; lde, neštevilna šuma ldi je pa stala naukul bujišča, gledala in pušlušala, črhnu pa ni nubeden ne ene besede u ta namen, de b jh pumiru al narazen spravu; še ta nar bulš prjatu ud enga gespuda je sam zdej pa zdej punovu zmerjajne sojga zdejta, zraven pa prec upazka naredu, de s on čez tu ruke umije in de nemu tu nč am na gre.

Douh sta se rukala in se premetavala pu tleh, tku de sma že mislel, de gre tlela za žeulejne in smrt. Nazadne sta se pa use glih zmučena, upehana in putoučena pučas skubacala pu konc in s stupila, tresoča se pu usm žvot druh nasprot drugmu:

»Tu pa ni bla dustojna ublika, s kera sva s druh drugmu ubijala soje nazore.«

»Gutou de ne!« reku je ta druh. »Puglej, usi Sluvenci skori sa se nabral ukul naj in naj gledaja.«

»Pa Nemci in nemškutari sa tud umes!«

»In s ud vesela maneja ruke, ke se Sluvenca med saba rausama in kausama.«

»Tu nam ni u čast in tud ne u kurist!«

»Tu je use res; al za kua s pa začeu?«

»Jest nism začeu. Jest sm tou Sluvence sam pudučit, ke jm čm dobr.«

»Seb pa še bulš!«

»A že spet začejnaš? A se še nisva zadost zmrcvarla?«

»Zadost; ampak puvedat t morm use glih, kar t gre.«

»Ti nimaš men prou nč za puvedat. Puglej! Jest sm biu šest let udbornk tega in tega družtva, sevede »kri-vičn« in »pristransk«. Za ta družtu delat nism biu prmoran — — —«

»Kokr ni za nuben družtu nubeden prmoran delat.«

»Delu sm zastojn — — —«

»Družtven udbornki delaja pusod zastojn.«

»Del, ke sm ga pusvetu temu družtu je biu saj tulk uredn, kulkr pud-pora krajnskega deželnga ud-bora — — —«

»Iz tem čš ti rečt, de če b tebe na blu, b ta družtu »sploh na mogu delit nubeneh pudpor.«

»Soj čas b lohka pludunosniši purabu u lastn prid — — —«

»Preuzeu b lohka uredništu »Dumačina«.

»In b s med tem časam lohka za-služu ta nar mn peistu kron na let.«

»O, še velik več.«

»No, viš! In ti m zdej naprej me-češ, de sm izdajauc in Buh ve kua še use. Men zdej družga na kaže, kokr de te grem tožt; biksala sva se že za-dost — — —«

Iz rumunsko-madžarskega bojišča.

V nemadžarskih volilnih okrajih je sploh vse dovoljeno...
(Odgovor madžarskega žandarija rumunskemu poslanecu dr. Vajda Voevodu.)

Pred kratkim se je vršila v rumunskem okraju Saska na Ogrskem nadomestna državnozborna volitev, ki je z bengalično lučjo znova posvetila v madžarski pašiluk in pokazala svetu, kako se vrše na Ogrskem volitve za tisto budimpeštansko zbornico, ki si je uzurpirala žalihog tudi prvo besedo v habsburški monarhiji.

Najznačilnejši za »ogrske volitve« je volilni boj v zadnjih dneh pred volitvami. Ne da bi se od strani ministrstva formalno razglasilo kako izjemno stanje, kakor določajo temeljne postavbe vseh ustavnih držav v Evropi, vlada za časa volitev posebno v narodnostnih okrožjih pravcato izjemno stanje, ki je toliko hujše, ker se stroga določila uveljavljajo samo nasproti eni stranki in se smejo vsi javni organi poleg tega posluževati sploh vseh sredstev, kolikor jim je drago. V imenu madžarske državne ideje je pač vse dovoljeno. Kakor sledi iz opisov, so morali madžarski kajmakami in žandariji pri zadnji volitvi v Saski prekositi vso dosedanje svojo prakso, ker bi bila drugače zmaga vladnega kandidata v čisto rumunskem kmetiškem okraju nemogoča. Opis te volitve, ki ga je priobčil rumunski državni poslanec dr. Vajda Voevod v reviji »Österr. Rundschau« je interesanten in podaja doberšen kos k poznavanju kulturnopolitičnega razmerja na Ogrskem. Iz njega posnemamo zanimive podrobnosti.

Volilni predsednik je kot vrhovni vladni organ za izvedbo volitev izdal na podrejene občine ukaz, da ne sme zadnji teden pred volitvijo noben tujec stopiti v občine, ker bi bila s tem »volilna svoboda ogrožena«. Vsi vladni organi, to so sodniki, žandariji, finančni stražniki, logarji, občinski tajniki, šolski nadzorniki itd. morajo preprečiti vsak osebni stik posameznih občin ter vsakogar s silo odgnati.

Agitacija rumunske stranke je bila seveda popolnoma zabranjena. Hiše odličnejših Rumunov kakor tudi župnišča, celo cerkve so noč in dan stražili orožniki, da ni mogel nihče noter ne ven. Sosed s sosedom ni smel govoriti o volitvah. Kaj premore madžarski despotizem, vidimo iz teh-le, naravnost neverjetnih slučajev:

Župnika v Mercini so orožniki v soboto, dne 29. marca, dva dni pred volitvijo odvedli v občinsko hišo in ga tam zaprli. Nedeljsko službo božjo je moral opraviti ob asistenci dveh orožnikov, ki so zastražili cerkev tudi z nočnim in po končanem opraviilu takoj razkropili ljudstvo.

Duhovnika v Ciklovi so stražili zadnji teden pred volitvijo noč in dan in mu pustili niti oken na cesto odpirati. Pri nekem pogrebu, ki se je vršil tiste dni v Ciklovi, je asistiral močna orožniška četa. Ko je bil pogreb končan, so ljudstvo z bajoneti razgnali iz pokopališča, duhovnika pa eskortirali v župnišče.

Da bi dobili povod k še večjim nasilstvom nad Rumuni, so madžarski vladni agitatorji s a m i natisnili rumunske plakate, ki silovito proklinjajo

tiste, ki bi volili madžarskega kandidata. Tiskarna seveda ni bila označena. To nesramno sredstvo so podtaknili Rumunom in začeli sedaj s hišnimi preiskavami pri »nezanesljivih« volilcih. Na ta način se terorizirajo omahljivi kmetje, da stopijo v tabbor madžarskega kandidata. Razume se, da so madžarski kajmakami stikali tudi po župniščih. Neki duhovnik, ki je proti tej samovoljnosti protestiral, je bil obsojen na 100 K globe, in sicer radi »bogokletstva«. Ker se je pritožil in rekel, da je nesramno, obdolžiti duhovnika takega dejanja, mu je diktiral sodnik 200 K globe radi »nespodobnega vedenja napram uradni osebi«. Pod drugimi pretvezami se mu je naložilo 800 kron kazni in to tik pred volitvijo.

S kmeti se je postopalo seveda dosti hujše. Ponoči so prišli orožniki nad nje, jih zbudili in odvedli v občinsko hišo. Dr. Vajda navaja nekega kmeta imenoma, ki so ga med jokom njegove družine orožniki opolnoči pred volilnim dnevom bosega in gologlavega v verigah eskortirali v občinski urad in tam z drugimi kmeti s pestmi in puškinim kopitom obdelavali za madžarskega kandidata. Videl je več takih kmetov z zateklimi obrazi.

Če pretepanje ne pomaga, se poskusi z globami od 100 K naprej. V volinem okraju Saska so nekatere občine, ki jim je bilo v enem letu naloženih nad 10.000 K globe. Že sam vzklík »živio rumunski kandidat« se kaznuje kot »motenje javnega miru« z občutno denarno kaznijo.

Najostrejšje pa so morali javni organi, zlasti orožniki paziti na to, da ne pride v občino kak rumunski poslanec, advokat ali pa časnikar. Zato so bile zadnji teden pred volitvami vse ceste močno zastražene. Niti dr. Vajda in rumunskega kandidata dr. Vlada niso orožniške patrulje pustile v vas in ju z bajoneti v roki, ne meneč se za poslansko imuniteto, za ustavno pravico kandidatovo prisilile, da sta se morala takoj obrniti. Drugod so bili rumunski gospodje izpostavljeni najhujšemu izbruhom in pretnjam orožniških straž. Dr. Vajdu, ki se je pritožil proti tem nasilstvom, je administrativna županijska oblast odgovorila, da imajo orožniki posebne instrukcije od zgoraj, ministrstvo pa je reklo, da podrejeni varnostni organi ukazov ne interpretirajo v zmislu odredb. Vsi organi od najvišjega do zadnjega vaškega pisarja so enaki in vsak zvrta krivdo na drugega.

In sedaj dan volitve. Že ob 2. uri zjutraj so orožniki zbudili kmete okoliških občin, kajti čas je bil, da se odpeljejo na volišče v Sasko. Toda, gorje pristašem rumunske stranke. Pri nekaterih vozovih so orožniki staknili različne pomanjkljivosti in dotični kmetje so morali ostati doma. Druge so nalašč zadrževali, da bi ne mogli pravočasno na volišče. Ko se je zaupnik rumunskega kandidata advokat dr. Nedelcu vračal pozno ponoči z volišča, je dve uri hoda od Saske naletel na rumunske volilce, ki so cel dan zama poizkušali prodreti mimo orožniških straž v Sasko.

Na volišču je rumunske volilce, ki so se po tolikih križih in težavah junško vzdržali in prerili skozi turške askerje seveda zopet obdajal močan kordon. Če še pomislimo, da so ogrske

volitve javne (ustne), bomo razumeli, kako je mogoče prodreti madžarskim kandidatom tudi tam, kjer »volijo« s a m i nemadžari.

Podali smo sliko nečuvjenih barbarstev, ki se zde Evropejcu danes, v XX. veku, neverjetna. Toda tako dejansko delajo Madžari s poštenim, cesarju zvestim in inteligentnim rumunskim in slovanskim ljudstvom. Taka je hegemonija Madžarov na Ogrskem, ki so si jo izsilili z dualizmom.

Tržiške novice.

t Birmovanje v tržiški župniji se je vršilo v nedeljo, dne 4. maja. Presvetli gospod knezoškof se je že v četrtek peljal skozi Tržič, kjer mu je bil prirejen slovesen sprejem, po kojem je takoj odšel v Lom na birmovanje. Ves sprejem je bil živa priča, kako tržiško ljudstvo ljubi in spoštuje svojega višjega nadpastirja. Peščica liberalcev, ki so se pokazali s tem, da niso hoteli razobesiti zastav na svojih hišah, izginje proti ogromni večini, ki je ta dan izpričala katoliško zavest. Da so Nemci v tem oziru soglasno ravnali s slovenskimi liberalci, je stvar, ki je sama ob sebi umevna. Je čisto prav, da se eni kakor drugi pokažejo v pravi luči, da jih bo ljudstvo vsaj enkrat do dobra spoznalo. — V nedeljo je podelil knezoškof zakrament svete birmе 562 otrokom in se odpeljal popoldne dalje na birmovanje v Kovor.

t Splošna delavska bolnišnica in podporna blagajna je imela nedavno svoj redni občni zbor. Iz računskega zaključka posnemamo, da ima 507 rednih in 22 podpornih članov. V l. 1912 je imela 7127 K 95 vin. dohodkov in 7719 K 4 vin. stroškov. Sedanjemu res delavnemu odboru se je posrečilo dobiti par novih virov za dohodke, ki pripomorejo, da nima blagajna prevelikega primanjkljaja. Pri volitvi nadzorstva so bili izvoljeni možje, katerim je blagor te blagajne res pri srcu. Rdečkarji, katerim se zelo sline cede po tej blagajni, so prišli k volitvi — prepozno.

Po svetu.

Koliko je Slovanov na svetu? Začetkom leta 1913. se je našlo nad 165 milijonov Slovanov, to je ravno ena desetina celokupnega človeštva. Slovani se dele tako-le: 71.300.000 Velikorusov, 35.600.000 Malorusov, 22.500.000 Poljakov, 10.390.000 Srbov in Hrvatov, 7.650.000 Čehov, 7.550.000 Belorusov, 4.740.000 Bulgarov, 2.800.000 Slovakov, 1.530.000 Slovencev, 1.200.000 makedonskih Slovanov, 380.000 Kašubov, 160.000 lužiških Srbov, vsega vkup torej 165 milijonov 550.000 duš. Če se upošteva razne potujočene Slovane, ki se bodo ob ugodnih razmerah zopet vrnili v naročje slovanstva, — bo Slovanov blizu 200 milijonov. Od 165 in pol milijona Slovanov živi v Rusiji 118 milijonov, v Avstro-Ogrski in Nemčiji 31 milijonov, v balkanskih slovanskih krajevinah 10 milijonov, v Ameriki 5 milijonov in ostali v Rumuniji, Italiji, Franciji, Švici, Mali Aziji, v Kini, Buhari, Perziji in Kitajski.

Židje v gališki advokaturi. V Galiciji silno raste vpliv in moč židovstva. Najbolj se to pozna med inteligentnimi stanovji, zlasti v advokaturi, ki bo postala v kratkem izključna domena židov.

Koncem leta 1912 je bilo v celi Galiciji 1436 advokatov, in sicer 512 kristjanov ter 924 židov. V vzhodni Galiciji je razmerje krščanskih advokatov do židovskih še slabše, kajti doganano je, da pride na 10 krščanskih advokatov nič manj kot 21 židovskih. Potemtakem sta več kot dve tretjini vseh odvjetnikov v vzhodni Galiciji židovski. Največ židovskih advokatov je v okraju Sambor (nad 78 odstotkov). Lvov sam ima 123 krščanskih odvjetnikov, židovskih pa 204. V Krakovu je med odvjetniki 56 kristjanov ter 99 židov.

Električni poizkusi v poljedelstvu. Na nekem posestvu pri Pragi se že dalj časa vrše poizkusi z električnim ožarjanjem enega dela polja. Pokazalo se je, da je dala ožarjana njiva polovico več pridelka nego sosedna neožarjana, ki je bila sicer popolnoma enako gnojena in obdelana, kakor prva. Ožarjanje se vrši s pomočjo žične mreže, skozi katero je napeljan močno napet električni tok. Mreža je napeljana več metrov visoko nad zemljo, tako da ne ovira dela. Ožarjanje se vrši le po nekaj ur na dan in samo ob hladnejšem suhem vremenu.

Clemenceau in usmiljenke. Bivši francoski ministrski predsednik in veliki sovražnik katoliške cerkve George Clemenceau je menda postal popolnoma drug človek, odkar je bil operiran in negovan v pariški bolnišnici v Bize-tovi ulici. Tu so mu stregle usmiljenke in si s svojo ljubeznivostjo in vestnostjo popolnoma osvojile njegovo srce, tako da jih ne more prehvaliti in pozabiti. Ko je bil nekoliko okreval, je vsak dan hodil v samostansko kapelico in krasil oltarje s cvetjem. Sestrkami in samostanskim duhovnikom se je po cele ure pogovarjal o verskih stvareh, devici Orleanski i. dr. Sedaj je v Nizzi, odkoder se predniki omenjene bolnišnice v Parizu po njegovem naročilu vsak dan pošlje košarica cvetja.

Oporoka rumunskega patriota. V Bukarešti je te dni umrl senator Cantacuzene, ki je zapustil 70 milijonov lejev premoženja. V svoji oporoki se je spomnil predvsem rumunskega prestolonaslednika Karola, kateremu je zapustil znatno letno rento, to pa zato, ker je rumunska zbornica prestolonasledniku nedavno le as krajno nerada dovolila 100.000 lejev apanaže. 7 milijonov je Cantacuzene zapustil za nacionalnoproagandistične svrhe in za ohranitev narodnega čustva med Rumuni v inozemstvu (zlasti na Ogrskem).

Milijarderjeva hči vzela natakarkarja. Hči milijarderja Reddinga v Baltimore, Nancy, se je v nedeljo poročila z natakarkarjem Georgom Lamageom, ki je bil znan pod imenom »lepi Sorž«. Nevestin oče je mnogokrat rekel, da raje vidi, da se hči poroči z navadnim delavcem, kakor pa s kakim obubožanim postopačem, ki se ponaša s svojimi visokimi predniki. Na natakarkarja pri tem najbrže ni mislil, vendar je pa kljub temu tudi natakarkarja prisrčno sprejel kot svojega zeta ter mu izročil vodstvo velike restavracije v Oil City v Pensylvaniji.

Klub za pse so ustanovili v Londonu. Najeli so lepe udobne prostore, kjer bodo psi imeli varstvo in postrežbo, kadar jih gospodarji oziroma gospodinje ne bodo mogli vzeti s sabo, ko bodo šli po svojih opravkih. Sedaj na-

»Tistga pa nekar! Tužejne ma zmeri soja dobra in slaba plat. Kdur duri tožba, za tistga je dobr; kdur ja zgebi, je pa slab. Naprej se pa nekol prou na vé, kdu u dubu tožba in kdu zgubu. Ke pa jest nism prjatu take negvišnat al negutovast, zatu jest raj tlela u priča ush ldi use prekličem, kar sm t reku hudga in naprej metu in uzamem use te besede nazaj; ampak — — —«

»Dobr; jest uzamem use tu na znajne in pugervam, de se ud zdej zanaprej špeterava u dostojniš ublik.«

»Dobr; ampak, kar sm t preh reku in naprej metu, je use glih use res!«

»A, tak je toj preklicvajne!« zarežu je spet edn ud teh dveh gspudu, in scer tist, ke je še bl učen vn zgledu, kokr ta druh. »Toje besede sa spet nedustojne in kej tacga s jest na morm pestit dupast.« In skučila sta s gspuda spet u lase.

»A, forkoc! Kdu u pa tu še naprej gledu in pušlušu ta špeter in mrcvarejne, ke nima ne nog ne glave,« mislu sm s sam pr seb in tou udidet soja pot naprej.

Kdur ma pa tulk prjatlu, znancu in surodnku, kokr jh mam jest, pa na pride tku lohka naprej, kokr b s edn mislu. In res, kumi sm naredu ene par kuraku, me že putapla edn pu ram: »Pardon; a nista tistala, ke se

tamla rausata in kausata, dohtar Rostohar in pa urednik ud »Dana«?»

»Kaj jest vem; jest jh na puznam!« udguvuru sm najavoln in šou soja pot naprej.

»Pa jest s na pestim tu dupast, na nubena viža s na pestim tu dupast, de b bil pu mojmo hrbte tist, ke se maja sam men za zahvalt za soja eksistenca; ke se maja sam men zahvalt in moj pužrtvalnost, de sa res neki ratall!« šlišu sm še ud zdeleč upit in se drt.

»Pena z luč! Še tega se je mankal!« gudrnou sm natihem in gledu, de b hitr iz tega rumlna vn pršou.

Al, kokr sm reku: kdur ma tulk prjatlu, znancu in surodnku, kokr jh mam jest, na gre ta reč tku lohku. Kumi nardim spet ene par kuraku naprej, že naletim spet na enga prjatla, in scer na ta pustga Slemška, predsednka pulitičnga in izubražvalnga društva za dvorsk ferkle:

»Kam pa ti tku deujaš, kokr nubedn? A na veš, de je u Iblan hitrost čez dvanajst kilometru na ena ura strogu prepovedana? Ti pa dirjaš tku, de b me hmal tlela na cest ukul prebrnu in b me tud prou gvišn, če b jest zmeri in pousod tku dobr na stavu.«

»Preč, preč! Kar spud nog, de na um šlišu tistga špetera, rausajna in kausajna, tistehla dveh gspudu!«

»Aha, že vem, za kua se gre! Gvišn se spet rausata in špeterata zavle Slu-vanstva. Edn če mt, de b bli mi sam Slu-venci pud protekturatum piklhaube; ta druh se puteguje pa za tu, de b bli Jugosluvani, brati Hruvatu in tku naprej.«

»Mende maš prou; kulkr sm jest iz nhnga špetera vn pusneu, more bt že res, kar prauš. Iz kermo pa ti bl držiš, puvej m no prjatu: al s bl za tu, de ustanema Slu-venci in se še za naprej tku dobr počutma, kokr du zdej; al mišleš, de b blu bulš za nas, če b skupi delal s Hrvati?«

»Viš, Pepe; kuku sa lde prsmujen, de se za taka reč, za taka malenkast kregaja in mrcvarja. Kua je usga tega treba? Men je use glih, al sm Slu-venc al Hrvat. Men je tu putn! Jest mam zdej use druge bl važne reči za ungaut in preresetvat. Viš, Pepe; na našmu dneunmu rede je zdej sama voda in lohka rečem, de že dva, tri mesce niamam družga u glau, kokr sama voda. Voda, Iblanca, tu je naša parola! Kua u Iblanca brez vode?! In voda nam če uzet deželni udbor! Kua nuca nam leberalcem, če znama še tku voda delat, ke pa ta voda ni taka, de b delal iz ne elektrika. Mi nuca ma voda, ke u delala elektrika in taka voda je Iblanca.«

»Tega pa jest še nekol nism šlišu, prjatu! Praul sa soje čase, tu se dobr

spuminam, de je Iblanca dobra za uči; če enga uči buleja in če s jh usak jutn na teše iz Iblanca umije, prauja, de ga jejnaja bolt; ja, tu sm že večkrat šlišu in če se na motem, je začeu že enkat en špekulant Iblanca u flašah ket arcnije ukul pu svet pušilat; kuku se mu je ta kšeft unbesu, pa dons res več na vem. Ja, prjatu, de je Iblanca dobra za uči, tu je že stara reč, al de b z Iblance delal elektrika, tega pa še nism šlišu, tu pa prou res na vem.«

»Viš, Pepe; sej mi tud preh tega nisma vedl; al kokr je začeu deželni udbor soj nus u Iblanca utekvat in je gspud dohtar Lampe reku, de se u dubl iz Iblance jest na vem že kulkr taužent kojn elektrike vn, sa se začele pa tud nam uči udperat. Ja, prjatu, če b mi preh vedl, de se da iz naše Iblance elektrika delat, misleš, de b bli mi tku zarukan, de b začel kerkat iz štajnkolnam elektrika delat; iz štajnkolnam, ke je tku preklican drag in ke še zmeri u cen gor skače? Ne kar na misl, de b bli mi tku naumen!«

»Ja, pol ste pa samí uržah, če ute pršli zdej ub Iblanca. A na veš, de kdur preh pride, preh mele in de ni biu še nekol nubedn tku matast, de b na druh maln voda napelavu, namest na soja?«

»Buh pumagi!«

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

meravajo v Londonu ustanoviti še pasji dom, kjer bodo imeli psi na razpolago celo brivce in sorodne umetnike. V ravno tistem Londonu umirajo ljudje na cesti od lakote in vsega hudega.

Župan — ropar. Dne 5. t. m. je blizu Kanazasa skočil na vlak pacifiške železnice neki moški s krinko na obrazu. Udril je v spalni voz in z revolverjem v roki zahteval od nekega potnika — znanega bankirja — denar. Bankir je pa tudi potegnil revolver in začelo se je streljanje. V par hipih sta napadeni in napadalec težko ranjena ležala na tleh v svoji krvi. Ko so roparju sneli krinko, so spoznali v njem župana bližnjega kraja.

Ministrova hči — mizarški pomočnik. Hčerka danskega ministrskega predsednika Berntsena, gđna. Anny Berntsen, je te dni v Kodanju prestala izkušnjo za mizarškega pomočnika. Za to priliko je naredila predalnik iz mahagonijevega lesa. Mizarstva se je učila redko kakor vsak drug vajenec v kodanjski tovarni za pohištvo Horsbøl. Prvo njeno vajensko delo je bila skrinja, ki jo je kupila ruska carica mati. Za gospodinjstvo razstavo v Kodanju je naredila pisalno mizo, ki je zelo ugajala. Z gđno. Berntsen sta se pri isti tvrdki učili mizarstva tudi gđc. Agneza Torp in grofica Agneza Schack-Schackenberg in so z njo vred prestale pomočniško izkušnjo. Gđna. Berntsen se v kratkem poroči.

Novosti o solncu. Ameriški astronomi so s korespondirajočim merjenjem v Kaliforniji in Alžiru dognali ne samo efektivno toploto solnca (krog 6000 stopinj C), nego tudi takolimenovano solnčno konstanto 25 kalorij. Pod solnčno konstanto razumemo ono število kalorij (t. j. toplote, ki je potrebna, da se temperatura 1 grama vode poviša za eno stopinjo Celsija), ki bi prišle na vsak kvadratni centimeter zemeljske površine v minuti, ako bi solnčni žarki navpično padali na zemljo in bi jih ne absorbiral zrak, ki obdaja zemljo. Zanimivo je posebno to, da so tako v Alžiru kakor v Kaliforniji soglasno ustanovili menjanje solnčnega izžarivanja, ki dosega do 100 celih solnčnih konstant. V tej zvezi so zanimiva tudi preiskavanja dr. Lenkyja v Budimpešti o kemični moči solnčne svetlobe; po teh preiskavah je bila lani intenzivnost solnčne svetlobe bistveno manjša, nego preje. Istodobno se je moglo lani poleti konstatirati izdatno potemljenje naše atmosfere — morda vsled večjih vulkanskih izbruhov na zemlji.

Prva slepa abiturientka na Nemškem. Gđc. Hilda Mittelsten Scheid, od rojstva slepa hčerka komerčnega svetnika Mittelsten Scheida v Barmenu na Nemškem, je te dni napravila realnogimnazijsko maturo. Stara je 19 let. Sedaj se vpiše na göttingškem vseučilišču, kjer bo študirala narodno gospodarstvo. Na istem vseučilišču študira matematiko njen istotako slepi brat.

Kako se spozna vnetje slepiča. Znaki te nevarne bolezni so predvsem: 1. nenadna bolečina v spodnjem delu na desni strani trebuha med popkom in kolkom; 2. nenavadna vročina; 3. slabost in bljuvanje; 4. na spodnji del desnega trebuha omejena napetost trebušnih žilic, da se čuti trebuh trd kakor deska. Če se pojavijo ti znaki, tedaj naj gre bolnik takoj k zdravniku. Le hitra operacija ga reši smrti.

Bomba v cerkvi. V katedrali sv. Pavla v Londonu so dne 7. t. m. zjutraj pod škofovim sedežem našli bombo.

Misteriozen bratomor. Finančni komisar z Dunaja dr. Viljem R. Grimus pl. Grimbürg je te dni obiskal svojega umobolnega brata Antona v blaznici Quarto pri Genovi. Zahteval je, da se brat izpusti iz blaznice, češ, da se mu je stanje že dovolj izboljšalo. Ravnatelj blaznice pa je temu ugovarjal in vztrajal na tem, da bosta dva bolničarja spremila bolnika vsaj do avstrijske meje. Dr. pl. Grimus je bil vsled tega videti zelo potr. Ostal je dalj časa sam z umobolnim bratom. Nenadoma se začuje strel, in ko strežniki prihitijo v sobo, najdejo dr. Grimaldija na tleh klečečega pri okrvavljenem bratu, ki je bil že mrtev. Dr. Grimaldi je kakor zamaknjen poljuboval mrtvega brata. Ko so ga peljali v zapor, se ni nič branil. Drugi dan je pri zaslišanju ves v solzah pravil, da se je strel po nesreči sprožil. Sodijo, da se je dr. pl. Grimaldi od žalosti zbledel in je v tem stanju ustrelil brata. Izročili so ga v psihiatrično opazovanje.

Delavci kot iznajditelji. Marsikakšna iznajdba je nastala vsled bistrega opazovanja priprostitih ljudi. Nedavno so na Francoskem preizkusili pravico za avtomatično uravnavanje stojnosti letalnih strojev, ki jo je iznašel bivši stavec Moreau. Priprava je

baje to vprašanje popolnoma rešila. — Milo je iznašla neka perica iz Savone; bila je uslužbena na neki ladji, ki je bila natovorjena z oljkinim oljem. Od olja vse pomočeno perilo mornarjev je prala v vroči sodi; slučajno se ji je lug shladil — in milo je bilo iznajdeno. — Avtomatični ventil za parne stroje je iznašel angleški deček Humphry Potter; pri stroju je moral odpirati peteline za paro in vodo in ker bi se bil rad igrat z drugimi otroci, je premišljeval, kako bi nadomestil svoje delo. Opazil je, da so petelini v nekem gotovem razmerju z vzvodom na stroju; ako se je nihalo začelo pregibati, je bilo treba enega petelinov odpreti; in ko se je nihalo zopet vstavilo, se je moral petelin zapreti. Padlo mu je v glavo, da bi oba petelina zvezal z vrstico — in prvi — seveda priprosti — avtomatični ventil je bil napravljen. — Pivni papir je nastal na ta način, da je delavec v neki angleški papirnici pri mešanju papirne zmesi pozabil pridejati kleja. Tovarnar je divjal vsled pokvarjenega papirja, toda pokazalo se je, da ima papir brez kleja to posebnost, da popije črnilo, ne da bi je razmazal. Tovarna je kmalu izdelovala, le še pivni papir, ki je izpodrinil do tedaj običajni pesek.

Kardinal kot aviatik. Te dni je milanski nadškof kardinal Ferrari obiskal vojaško letališče v Malpensi pri Gallaratu. Na letališču so pričakovali kardinala častniki aviatičnega oddelka in višji štabni častniki. Kardinalu so natančno razložili konstrukcijo aparatov in častniki so kljub nemirnemu vremenu napravili več manjših poletov. Kardinal Ferrari, o katerem je znano, da je kot prvi med visokimi cerkvenimi knezi zamenil kočijo z avtomobilom, je bil tako navdušen, da je izrazil željo, o prvi priliki kot potnik udeležiti se kakega večjega poleta.

Obešil se je, ker je zadel v loteriji. Glavni dobiček saške državne loterije v znesku 50.000 K so vzajemno zadeli neki majhni trgovci v Kamenici v Srijemu. Ko je eden izmed njih zvedel za to srečo — je šel in se obešil.

Bogat dedič umrl v revščini. V začetku minulega stoletja je šel neki Jožef Aigner iz Nižje Avstrijskega v Ameriko, kjer si je vsled neumornega dela pridobil večmilijonsko premoženje. Po smrti ga je zapustil svojemu bratu Matiji, ta pa je že med tem časom umrl v pomanjkanju. Dedščina je prešla na njegovega sina Matijo mlajšega. Ta je ravno v tem času odšel od mornarice, kjer je odslužil svoja leta in se neznano kje naselil. Poizvedovanja so se nadaljevala in končno so vendar zasledili srečnega dediča, ki je bil v dobri službi. Premoženje, ki ga je med tem opravljala ameriška oblast in je med tem narastlo na 30 milijonov, bo vendar končno prišlo v prave roke.

Conan Doyle in njegov pes pred sodiščem. Svetovnoznani pisatelj Sherlock Holmesovih detektivskih romanov, Artur Conan Doyle, je stal te dni pred sodiščem v Tunbridge Welsu radi svojega ovčarskega psa, ki je baje nekemu posestniku raztrgal več ovac. Tožitelj Artur Hale je trdil pri razpravi, da je koj potem, ko mu je bila raztrgana druga ovca, obiskal gospoda Doyleja in pri tem natančno spoznal njegovega psa kot morilca ovac. Sir Artur Conan Doyle mu pa odvrne: »Ali vam nisem rekel, da mojega psa, ako se še kdaj prikaže k vašim čredam, ustrelite v rep, da bom tako imel dokaz, da je res moj pes zločinec?« »Da.« »Moj pes je pet in pol leta star, — ali vam kot izkušnemu farmerju ni znano, da pes v tej starosti navadno ne napada ovac?« »Da, toda če to le stori, potem pa pošteno mesari.« »Ali vam je znano, da ima moj pes nešteto sinov in hčer, ki se potepajo po vasi in niso moji?« »Da.« »Ali vam je znano, da se tik mojega posestva nahaja farma, na kateri je več kot 200 ovac?« »Da.« »Kako in zakaj bi naj tedaj moj pes, ako bi ga veselilo napadati ovce, tekal celo miljo daleč ravno k vam, ko bi si to veselje lahko privoščil doma?« »Ne vem.« Nato je bil kot priča zaslišan kmečki deček, ki je izpovedal, da je psa spoznal po beli lisi na nosu. Conan Doyle je tudi to pričo z navskrižnimi vprašanji pritiral do priznanja, da ni popolnoma gotov, če ni bil morda kak drug pes z belo liso. Končno je Conan Doyle imel svoj govor, v katerem je branil sebe in svojega psa. Predložil je živinozdravniško izpričevalo, da ima njegov pes ranjeno čeljust in bi torej nikakor ne mogel raztrgati ovce, če bi jo tudi hotel. »Ta pes,« je rekel Conan Doyle, »je sam krotak kakor ovca. To ni kak zločinski pes, marveč plemenita žival odličnih prednikov, lep, dragocen hišni prijatelj in tovariš pri igranju svojih otrok.« Sodnik je bil ganjen; oprostil je Conan Doyleja.

Vohuni na Ogrskem. Policija je v beški stolici aretirala nekega moža, ki se je izdajal za angleškega misijonarja, češ, da nabira denar za Kurde. Bil je preoblečen ruski šojon.

Motorne omnibuse nameravajo uvesti v Budimpešti.

Velik gozdni požar pri št. Hipolitu. V gozdih grofa Thurna pri št. Hipolitu je izbruhnil velik požar, ki je uničil 10 oralov gozda.

Stavka tramvajevcev v Atenah in v Pireju. Uslužbenci poulične železnice v Atenah in v Pireju so pričeli stavkati. V Pireju stavkajo tudi težaki, ki nosijo premo.

Strašna eksplozija posledica samoumora. — 30 oseb nevarno ranjenih. Bogati zasebnik Gordon v New Yorku se je zastrupil tako, da je odprl plinove cevi. Ko so vdrl ljudje v njegovo sobo, se je pa plin vnel. Nevarno ranil je plinov plamen 30 oseb, okna in stropnice so radi eksplozije porušene. Po eksploziji je izbruhnil požar, ki so ga ognjegasci le s težavo zadušili.

Korpulenca (telesna obilnost), ki tako mnogokrat zapelje ljudi, da prično z različnimi mažami, ni samo napaka lepote, ampak je tudi dokaz, da se menjava snovi ne vrši v redu. Kraljevi saški sanitetni svetnik dr. Kunze je prišel po dolgotrajnih opazovanjih do sledečih sklepov: »Za mišičaste ljudi obilnega telesa, pri kojih vsled velike množine sokov nastopajo vsakojake neugodnosti, kot lahka utrujenost in zaspanost, nevolja do dela, počutek telesne napetosti in podobni pojavi, je najuspešnejše sredstvo tritedensko zauživanje naravne Franc Jožefove grenčice. Taki ljudje si lahko prihranijo drage vožnje v kopalnišča in se lahko z istim učinkom ozdravijo doma s Franc Jožef-ovo grenčico.« Ta rudninska voda se napolnjuje neposredno iz Franc Jožef-ovih vrelcev v Budi (Budimpešti) v docela naravnem stanju v še ne rabljene steklenke in je na prodaj v lekarnah, drogerijah in prodajalnah rudninskih voda. 17

Gospodarstvo.

g Razdeljevanje vzrejevalnih podpor za teleta se vrši 13. maja ob 7. uri zjutraj v Domžalah, ob devetih v Ihanu, ob enajstih na Krtni, ob dveh v Moravčah, ob štirih v Pečah; 14. maja ob osmih v Lokah pri Zagorju, ob enajstih v Kandršah, ob dveh v Kolovratu, ob petih v Izlah; 15. maja ob osmih v Čemšeniku, ob desetih v St. Gotardu, ob eni v Motniku, ob treh v Špitaliču; 16. maja ob osmih v Komendi, ob desetih v Mekinjah, ob dvanajstih v Stranjah, ob treh v Šmartnem v Tuh. dolini; 17. maja ob osmih v Lukovci, ob enajstih v Blagovici, ob dveh na Rovih, ob petih v Šmarci; 19. maja ob osmih v Podkrajju, ob desetih na Colu, ob eni v Šturijah, ob treh v Vipavi; 20. maja ob sedmih v St. Vidu pri Vipavi, ob desetih v Vremskem Britofu, ob dveh v Kalu pri Smihelu; 23. maja ob pol osmih v Podbrezjah, ob devetih v Podnartu, ob enajstih na Posavcih, ob dveh v Mošnjah, ob petih v Radovljici; 24. maja ob pol osmih v Lescah, ob desetih v Begunjah; 26. maja ob devetih dop. na Suhorju, ob enajstih v Radovici, ob eni v Lokvicah, ob treh v Rosalnicah, ob petih v Drašičih; 27. maja ob sedmih zjutraj v Metliki, ob desetih v Podzemlju, ob enajstih v Gribljah, ob eni v Tribučah, ob dveh v Adlešičih, ob štirih v Prelokah; 28. maja ob sedmih zjutraj v Dragatušu, ob devetih na Vinici, ob enajstih na Vrhu pri Vinici, ob dveh v Starem trgu pri Poljanah, ob treh v Predgradu, ob petih v Nemški loki; 29. maja ob osmih dop. v Črnomlju, ob enajstih v Semiču; 30. maja ob sedmih zjutraj v Brezovici pri Žirovnici, ob desetih na Korški Beli, ob enajstih na Plavžu pri Jesenicah, ob treh na Dovjem; 31. maja ob sedmih zjutraj v Kranjski gori, ob devetih Podkorenem in ob dvanajstih v Ratečah. — Komisija se bo vozila z avtomobilom, vsled česar mora biti živina povsod točno na mestu.

g Tretji tečaj za krojače. Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem priredi tudi letos v poletni sezoni od 7. julija do 14. avgusta 1913 v Ljubljani tečaj za krojače in istočasno tudi tečaj za krojačice, oba s celodnevnim podukom. Poduk je namenjen predvsem mojstrom in mojstricam, ki izvršujejo svojo obrt samostojno, potem pomočnikom in pomočnicam, ki hočejo postati samostojni. Za sprejem se mora vsak prijavitelj izkazati s potrdilom pristojne zadruge ali pa županstva, da se je pravilno izučil ali da je upravičen izvrševati svojo obrt. Prijave naj se naslovi na »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem« v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22. V vsak izmed obeh tečajev se sprejme k večjem 25 udeležencev, in sicer po vrsti zglasitve. Zeleti je zato, da se prijave čimprej, najboljši takoj priglasi. Za sprejem je plačati 10 K položnine, iz katere se pokrijejo stroški za učila.

NOTRANJE POLITIČNE ZADEVE.

Gessmann o položaju. — Spletke nemških politikov. — Razpust gališkega deželnega zbora. — Dunajski podžupan. — Združitev Košutovcev in Justhovcev.

Gessmann je objavil članek, v katerem naglaš, da tako, kakor gre zdaj v Avstriji, ne pridemo nikamor. Kdor pozna parlamentarne razmere, mora biti prepričan, da sedanjega brezupnega položaja parlament skoraj ne more ozdraviti. Gordični voz naših notranje-političnih razmer se ne more po postavnih poti razvozlati, marveč da se mora eks katedra z mečem ločiti, da se omogoči samouprava narodov. — Po znanem protislovanskem hujskajočem govoru nemškega državnega kancelerja o boju med Slovanstvom in Germanstvom raste nemškim politikarjem v Avstriji greben. To se je zopet včeraj pokazalo na shodu vseh nemških poslancev češkega deželnega zbora. Sicer vživajo Nemci na Češkem več pravice, kakor Čehi, a kljub temu niso zadovoljni in že leta ne dopuste, da bi zboroval češki deželni zbor. Na včerajšnjem shodu so slovesno zopet nemški poslanci izjavili, da ne upajo več na spravo s Čehi, ker seveda Čehi nečejo zlestiti pod sramotni nemški jarem. Zagrozili so vladi, da bodo posledice izvajali, če bi vlada dovolila češkemu deželnemu odboru dovoliti posojilo. Nemški listi pa že pozivajo Nemce, da naj proti Slovanom vlada nasilno postopa, kakor da tega že zdaj ne bi delala. — »Polnische Nachrichten« poročajo, da so 8. t. m. sklenili razpustiti gališki deželni zbor in da vsak čas proglase razpust. Vprašanje gališkega namestnika se reši baje bodoči teden, namestnik dr. Bobrzinsky je pa izjavil, da takoj odstopi, ko izvede volitve. — V seji dunajskega občinskega sveta dne 9. t. m. so bili za podžupane zopet izvoljeni dr. Porzer, Hierhammer in Hosz. — Med Justhovci in Košutovci se dela natihoma na to, da se obe ločeni neodvisni stranki zopet združita. Kakor znano, se je neodvisna stranka razbila, ker sta se Justh in Košut pred leti radi volilne preosnove sprla.

NAMERAVAN BOMBNI NAPAD NA ANGLEŠKEGA NOTRANJEGA MINISTRA. — SUFRAŽETKE VODIJO BREZOBZIREN BOJ ZA ZENSKO VOLILNO PRAVICO.

V privatnem kabinetu angleškega notranjega ministra so te dni našli nabito bombo, kar so poizkusili zakriti. Bombo so položile sufražetke. — Nadalje so sufražetke zažgale neko vilo v okraju Barrow. Radi napadov sufražetk je vsa angleška javnost prestrašena. Iz strahu pred sufražetkami je policija ob binkoštnih praznikih ukazala vse muzeje zapreti.

ANGLEŠKI MINISTRI IN ADMIRALI V BENETKAH.

»Reuter« poroča, da so odpotovali čez Binkošti v Benetke dne 9. t. m. ministrski predsednik Asquith z ženo in s hčerjo, prvi lord admiralitete Churchill z ženo in kontreadmiral Moore. Odpotovali so v Benetke čez Dover in Calais. V Benetkah se vkrcajo v jahto »Enchantress«.

NOVA REVOLUCIJSKA ORGANIZACIJA V RUSIJI.

Peterburška policija je aretirala 31 oseb in je o teh aretacijah poročala, da so aprila 1912 odkrili oklice še neznane revolucijske organizacije, ki se je podpisavala s konstituirano skupino revolucijske zveze, ki namerava strmoglaviti sedanji politični red. Dne 15. decembra 1912 so več članov te organizacije zaprli, a zveza je naprej poslovala in izdala letos februarja zelo hujskajoče cara žaleče oklice in pozvala, da naj se ustanovi demokratična vlada. Policija je nato izsledila vodstvo zveze, je razpustila in izvedla aretacije ter vse spise zaplenila.

IZ FRANCIE.

Triletna službena doba sprejeta. — Vojne priprave francoske vojne uprave. — Francozi upajo v slučaju vojske na pomoč Španke.

Armadni odsek francoske zbornice je s 17 proti 4 glasovom sklenil, da se uvede takoj triletna službena doba v francoski armadi. — Francoska vojna uprava namerava po velikih jesenskih vajah pomnožiti že itak močne posadke ob francosko-nemški meji za dva pešpolka, en lovski bataljon in za en artiljerijski polk. — »Excelsior« piše, da bi Španka v slučaju vojske priskočila Franciji s 150.000 do 200.000 mož močno armado na pomoč. List sodi, da bi pomoč prišla radi razdalje najbrže prepozno. Španski kralj Alfonz se še vedno mudi v Parizu, kjer mu prirejajo velike slavnosti. Alfonzov obisk v sedanjem napetem položaju dokazuje, da je Španka članica tripelentente.

SEDANJI ANGLEŠKI POSLANIK NA DUNAJU ODSTOPI.

»Tägliche Rundschau« poroča, da sedanji angleški poslanik na Dunaju, sir Edward Cartwright odstopi, ker ni popolnoma zdrav. Sodijo, da postane angleški poslanik na Dunaju sedanji angleški poslanik v Madridu, Bunsen.

Društva.

Društvo c. kr. sodnopisarniških in zemljiško - knjižnih uradnikov na Kranjskem je imelo v nedeljo, dne 4. t. m. v hotelu Štrukelj svoj letni občni zbor, katerega je obiskalo tudi precejšnje število kolegov iz dežele. Društveni predsednik je poročal o delovanju društva kakor tudi dunajskega centralnega vodstva, o službeni pragmatiki itd. V daljših govorih sta označila stališče uradnikov gg. nadoficial Spende in kanclist Prepeluh. Sklenilo se je soglasno, da se pozivlja centralno vodstvo na prejšnjo pot, katero je hodilo pred akcijo za službeno pragmatiko. Takrat smo dosegli lepe uspehe, kreiranje precej ad personam mest v višjih razredih itd. Največja važnost naj se polaga v dosego tretinskega razmerja v 4 najnižjih razredih (30:30:30:10), katero nam je vlada že pred leti obljubila in katero bi že imeli, ako bi hodili preko ponesrečene akcije za službeno pragmatiko, svojo pot. Društveni predsednik g. nadoficial Albert Pogačnik je bil za svojo mnogoletno neumorno in nesebično, edino le dobrobitu mlajših kolegov posvečeno delovanje imenovan soglasno častnim članom.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Litija ima v sredo, 14. maja, ob pol 3. uri popoldne svoj redni občni zbor v razpravnih dvorani sodniškega poslopja. Člani in prijatelji društva naj se obilo udeležijo. — Odbor.

Balkanski dogodki in mednarodni položaj.

IZROČITEV SKADRA VELESILAM.

Cetinje, 9. maja. Črnogorska vlada je svojemu delegatu v Medui naročila, naj ugotovi zahteve angleškega admirala glede na dan in pogoje predaje Skadra. O tem vprašanju so se najbrže že sporazumeli. Zastopniki velesil na Cetinju so o tem že po črnogorski vladi obveščeni.

Pariz, 9. maja. Po iz Bara došlih poročilih je za izkrcanje mednarodnega mornariškega oddelka že vse pripravljeno. Po pogodbi vlad bo polovica oddelka sestavljena iz mornariških vojakov tripelentente, drugo polovico bodo tvorili mornarji trozveze. Izkrcavalni oddelek bo imel več strojnih pušk in topov. Izkrca se mednarodni oddelek opoldne.

Pariz, 9. maja. Izkrcanje internacionalnih čet v Sv. Ivanu di Medua se baje zato zakasnuje, ker Rusija premišlja, ali bi ne bilo umestno, da tudi ona odpošlje v Skader svoj oddelek.

ANGLIJA ZA DEJANSKO NEODVISNO ALBANijo. — SRBIJA DOBI INTERNATIONALNO ŽELEZNICO. — PRI USTVARITVI ALBANIJNE HOČEJO BITI UDELEŽENE VSE VELESILE.

London, 9. aprila. V predvčerajšnji konferenci poslanikov je Rusija res predlagala Albanijo pod turško suvereniteto. Domneva se pa, da Rusija tega resno ne misli, ampak dela v resnici na to, da se Albanija popolnoma postavi na lastne noge, kakor to želi predvsem Anglija. Ruski predlog je najbrž le manever. **Konferenca bo sklenila tudi popolno nevtralizacijo Albanije.** Srbija dobi internacionalno železnico, ki se konča s prosto luko. Železnica bo prevažala vse blago, tudi orožje, brez carine. Statut za Albanijo bodo vse velesile skupno izvedle. Kako zelo se drže tega principa, dokazuje natančna porazdelitev mednarodnega kontingenta, ki bo Skader zasedel, med tripelentento in trozvezo.

London, 9. maja. Včeraj je državni tajnik Acland namesto Greya odgovoril v zbornici na različna vprašanja sledeče: Menim, da bo prihodnja situacija na Balkanu sodelovanje, če ne celo zveza prijateljskih sil. Evropa si sme čestitati, da so najbolj kritična vprašanja rešena. Zdaj je edina skrb omogočiti obstoj Albanije, ki naj živi neodvisno življenje kakor vse ostale balkanske države. Seveda je Albanija izgubila mesta, do katerih bi imela pravico, toda bo obdržala na drugi strani kraje, do katerih bi drugi imeli pravico. Glavno je, da se ustvari življenja in napredka zmožna, dejansko neodvisna Albanija. — Ni res, da Črnagora ne bo imela od vojske nobenega

dobička. Črnagora bo pridobila teritorija, in sicer v znatni meri. Treba je merodajnim črnogorskim krogom čestitati, da so odnehali in tako Evropo kakor sebe obvarovali katastrofe.

Rim, 9. maja. »Agenzia Stefani« poroča iz Londona: V statutu, ki se predloži konferenci poslanikov v Londonu glede na Albanijo, se zahteva, da se imenuje knez avtonomni nevtralizirani Albaniji, a konkreten predlog se še ni stavil. Italija se zavzema za kneza, ki bi ne pripadel nobenemu tih verroizpovedan v Albaniji. Hoče torej, da postane albanski vladar protestant. Poročilo, da obsega statut tudi vprašanje o posojilu in železniško vprašanje, ni istinito. (Iz tega se razvidi, da je tisti statut, ki ga je objavila »Neue Freie Presse«, izmišljotina.)

Bruselj, 9. maja. Po poročilih tukajšnjih dvornih krogov je najresnejši kandidat za albanski prestol nadvojvoda Urrach, svak belgijskega kralja. Njegovo kandidaturo podpira Avstro-Ogrska, a vojvoda Urrach, ki je neizmerno bogat, ni posebno voljan, da prevzame to kandidaturo.

MEDNARODNI POLOŽAJ.

Peterburg, 9. maja. Zunanji urad presoja položaj optimistično in ne pričakuje pri rešitvi albanskega vprašanja težkoč. »Rječ« tudi sodi, da se srbsko - bulgarski spor mirno reši, ker sta ruska poslanika v Sofiji in v Belgradu izjavila, da je potrebno spor mirno rešiti in sta opozorila na zvezno pogodbo, kjer je dogovorjeno, da o sporih razsodi Rusija.

POLITIČNI POLOŽAJ IN SRBIJA.

Belgrad, 9. maja. Neki srbski zdravnik je izjavil, da so srbski krogi z razvojem stvari zadovoljni. Res je Srbija v mnogočem popustila: pritrdila je avtonomiji Albanije, umaknila svoje čete izpred Skadra in sedaj je Črnagora izročila Skader velesilam. Toda kar se tiče Albanije, je bila iz vsega početka za Srbijo važna edinole radi dohoda k Adriji; upati je, da bo bodoča avtonomna Albanija res avtonomna in nevtralna in da bo stremila za gospodarskim in kulturnim razvojem. Taka Albanija bo nedvomno iskala najboljših prijateljskih odnosov z nami in ne bo ovirala naše prometne ekspanzije proti morju in za to nam gre. Denar, ki bi ga bili morali zabiti v zapuščen in divjo Albanijo, ako bi bila nam ostala, bomo boljše uporabili drugod. Za nas so mnogo važnejše pokrajine zapadne Makedonije in zato smo se, ko nam je bilo voliti med Albanijo in temi pokrajinami, brez premišljanja izrekli za le-te. Kar se tiče Skadra bo Črnagora v najslabšem slučaju dobila teritorialne kompenzacije. Razven tega obstoje neke določbe z Essad pašo, ki so pa za sedaj še tajne. Splošni uspeh srbske diplomacije je ta, da se je Srbija doslej še iz vseh tako težavnih položajev izvlekla na miren način in brez posebnih izgub. Važno je zlasti, da je sedaj glede albanskega vprašanja Srbija popolnoma izven igre. Miroljubni Evropi je storila Srbija toliko velikih uslug, da sme z gotovostjo računati na njeno veliko moralno pomoč v vprašanjih miru in drugih, ki se tičejo Srbije in se bodo v kratkem reševala. Kakor danes stvari stoje, se bo ves položaj mirno rešil, in sicer — vsaj v glavnem — povoljno za Srbijo.

MIROVNO VPRAŠANJE.

Peterburg, 9. maja. Tukajšnji zunanji urad je uradno obveščen, da so vse balkanske države z Grško vred zadovoljne z mirovnimi pogoji, ki jih je izdelala konferenca poslanikov v Londonu.

Carigrad, 9. maja. Poroča se, da se je mešana turško-bulgarska komisija častnikov pričela pogajati o bodoči turško-bulgarski meji od Midije do Enosa. Komisija se peča tudi z razoroževanjem Turcije in Bulgarije. Sodijo, da je turški generalissimus Izet pašo, ki je včeraj došel v Carigrad, o tem poročal turškemu ministrskemu svetu.

Carigrad, 9. maja. Po zanesljivih informacijah je mladoturški odbor sklenil, da se poleti 1912 razpuščena zbornica takoj skliče, ko se mir podpiše, da pogodbo potrdi.

SAVEZNIKI MED SEBOJ.

Sofija, 9. maja. Neki bulgarski dnevnik je pisal, da sta med bulgarskimi ministri in v političnih strankah dve struji, in sicer ena za mirno rešitev srbsko - bulgarskega spora, druga pa za vojsko. Proti tem vestem »Mir« kategorično izjavlja: »Odločno izjavljamo, da vse bulgarske stranke brez izjeme želijo, da se spori med zavezniki

mirno poravnajo; vsi so pa tudi odločno za to, da Bulgarija brani svoje pravice z orožjem, ako se stvar ne more mirno rešiti. Po srbsko - bulgarski pogodbi je točno določena razdelitev Makedonije razen ozkega ozemlja južno od Šarplanine. Nihče v Bulgariji ne želi, da bi se morala srbsko - bulgarska pogodba razdreti ali revidirati; zato se more spor razsoditi le po razsodišču. Z Grčijo nimamo točne pogodbe glede razdelitve ozemlja, a tudi v tem vprašanju je v vseh bulgarskih strankah popolno soglasje.

Sofija, 9. maja. »Mir« piše: »Ker je javno mnenje razburjeno vsled pretiranih srbskih zahtev in vsled nasilstev proti Bulgarom v Makedoniji, zato je bulgarski odsek odbora za ekonomično in kulturno zbližanje med Bulgarijo in Srbijo srbskemu odseku naznanil, da se v sedanjih razmerah ne more vršiti od Srbov predlaganih sestankov.«

London, 9. maja. »Times« poroča iz Sofije, da se je Bulgarija glede na sporne točke s Srbijo brezpogojno podvrgla ruskemu pravoreku. Srbija pa le s pridržki. Napetost med Grško in Bulgarijo v Makedoniji še vedno traja. Obe državi sta zbrali v spornih ozemljih veliko vojakov. Bulgariji utrjujejo Kavalo najbrže za slučaj napada od strani grške mornarice. Bulgarske čete se pomikajo iz Dairana in Kukuša severno proti koncentriranim srbskim četam. Vse točke, ki jih Bulgariji zapuščajo, zasedejo Grki. Kljub temu se pa zdi iz raznih pojavov, da se Bulgariji zavzemajo za poravnavo sporov in da so voljni Solun Grkom prepustiti. Četudi niso znane podrobnosti, je toliko kakor gotovo, da se je bil pri Portosu, južno od Drame, boj med Grki in Bulgari.

Belgrad, 9. maja. Merodajni krogi sicer še niso potrdili, da so se glede na spor o srbsko - bulgarski meji že sporazumeli, a kljub temu sodijo, da so se že načeloma dejansko sporazumeli. Kot zanesljivo znamenje sporazuma smatrajo dejstvo, da je srbski kralj ob uradni sprejemu bitolski mestni svet odlikoval, kar bi se gotovo ne bilo zgodilo, če bi o pripadnosti Bitolja ne bili že odločili.

POŽAR V SKADRU.

Kotor, 9. maja. Po poročilih, ki so došla v Kotor, je ob požaru velikega bazarja v Skadru zgorelo veliko preprog, svilenega blaga, srebrnine in zlatnine. Škoda je velika.

Cetinje, 9. maja. Iz uradnega črnogorskega vira se poroča: Predvčerajšnjim je iz še neznanih vzrokov izbruhnil v skadrskem bazarju požar, ki se je vsled močnega vetra zelo širil. Vojaškim oblastem se je posrečilo, da se je požar omejil. Iz lesa zgrajeni bazar bi bil popolnoma zgorel, če bi ne bil vojniki gasili.

Bar, 9. maja. Iz Virpazarja se vidi gost dim, ki zakriva ves horizont v smeri proti Skadru. Po prvih tu sem došlih poročilih so zgorele tri četrtine bazarja. Zgorelo je 2000 prodajalnic. Bazar leži sicer ob jezeru, a rešilna dela so le jako težavna in se požar v ozkih ulicah bazarja jako hitro širi. Zdi se, da so skušali požar omejiti le tam, kjer bazar meji ob zalogo smodnika. Škoda je zelo velika. Bazar v Skadru spada med najbogatejše v Albaniji in ga uvrščajo med najslabše bazarje na Orientu. Zgorelo je veliko suknja, svile, filigranskih in zlatarskih del. Veliko bogatih trgovskih rodbin je radi požara popolnoma ubožalo.

Kolin, 9. maja. »Kölnische Zeitung« poroča iz Berolina: Govorice, da bi bili Črnogorci mesto Skader zažgali, se po v Berlinu došlih poročilih ne potrjujejo.

ŽRTVE IN PRIDOBITVE ČRNEGORE V VOJSKI.

Rim, 9. maja. »Tribuna« piše: Prebivalstvo v novoosvojenih krajih, ki pripadajo Črnigori, znaša okoli 200.000 duš, tako da bo Črnagora po vojski podvojena. Izgube Črnogore v vojski znašajo okoli 2000 duš. (?)

AVSTRIJA IN SRBI.

Belgrad, 9. maja. Večina listov objavlja o rešitvi skadrskega vprašanja mirne komentarje. Le »Trgovinski Glasnik« izrablja ustvarjen položaj za oster napad proti Avstro-Ogrski in naznanja, da so radi avstro-ogrške politike srbski trgi za mornarhijo izgubljeni. Vladni krogi pa baje sodijo, da se razburjenost trgovskih krogov kmalu razblini.

NAROČILA PORTE.

Frankobrod, 9. maja. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada, da je Porta pri Skodi v Avstriji naročila 36 havbic.

Štajerske novice.

Š Cvetlični dan v Mariboru. Opozarjamo Slovence iz mesta in okolice, naj ne kupujejo cvetlic, kajti cvetlični dan prirejajo Nemci v korist nemški koči na zelenem Pohorju, s katero hočejo oškodovati našo Ruško kočjo. Cvetlični dan so preložili nalašč na nedeljo, da bi tudi slovenske kmete izžemali.

Š Sveta vojska. V Mariboru se je v nedeljo, 4. t. m., vršilo ustanovno zborovanje društva »Sveta vojska«, katero ima namen gojiti med spodnještajerskim slovenskim ljudstvom treznostno gibanje in posebno odvracati ljudi od nesrečnega žganjepitja. Udeležba iz vseh krajev je bila zelo lepa; posebno razveseljivo je, da se je naša udeležba in delavska mladina udeležila v izredno lepem številu zborovanja. Dr. Kovačič je kot predsednik pripravljalnega odbora s prisrčnim pozdravom otvoril važno zborovanje. Nato je dr. Švab iz Celja predaval o škodljivem vplivu alkohola na človeško telo; svoje zanimivo predavanje je podprl z nekaterimi slikami in zgledi. Dr. Kovačič je nato govoril o škodi, ki jo pozroča alkohol mladini. Nato sta nastopila šut Marija in Žnuderl Konrad, učenca krčevinske šole, s primernimi deklaracijami. V odbor »Svete vojske« so bili izvoljeni: dr. Fr. Kovačič, predsednik; učiteljica Stupica, ravnatelj Šreiner, dr. Arnež in nadučitelj Jurko kot člani odbora. K društvu je pristopilo lepo število članov. Ob koncu je predsednik pozival navzoče k resnemu in vstrajnemu delu, da z bojem proti alkoholu izčistimo iz našega naroda one grde madeže, ki sledijo nesrečnemu pijančevanju. Poplemenitimo naš narod s treznostjo!

Š Uspeh naseljevalnega odbora »Südmarke« v Slov. Bistrici. Naseljevalnemu odboru pod načelstvom dr. Janeschitza se je posrečilo, da je prešla Schullnova hiša v Slov. Bistrici v nemške roke. Nadalje je odbor dosegel, da so vzeli Nemci 18 orlov travnika ravnotam v najem in s tem pridobili 18 nemških glasov v tretjem razredu.

Š Požarna bramba v Celju. Dolgoletni stotnik požarne brambe Karl Ferjen je odstopil in je namesto njega izvoljen za stotnika Derganz.

Š Umrla je v Ljutomeru gospa Ema Drofenik, rojena Wawrohr, soproga davčnega kontrolorja, v starosti 36 let.

Š Vol ga je umoril. Pri Sv. Volbenku v Slov. goricah je Frasov vol tako sunil dolgoletnega domačega hlapca Franca Rajšpa, da je vsled poškodb umrl.

Š Za kopališče Dobrna pri Celju je izdala štajerska namestnija novi zdraviliški red.

Š Otroci v mlako padel. Viničarka Marija Turščak iz Hrastovca je šla v bližnji vinograd delat ter pustila svoja dva otroka, dveletnega Jakoba in šestletno Marijo sama doma. Komaj je mati odšla, letel je sinček Jakob k bližnji pol metra globoki jami, padel notri in utonil. Ko je klicalo dekle mater pa pomoč, je bilo že prepozno. V ravno isti mlaki se je utopila svoj čas že štiriletna deklica.

Š Vlomilec prijet. V Latkovi vasi so prišli znanega vlomilca Antona Širec, ki so ga že dalje časa zasledovali in je bil že večkrat zaradi vloma kaznovan. Klatil se je po Srednje- in Spodnještajerskem in se je s tatvino preživljal. Vstopil je pri kmetih v službo kot hlapec, si pri hiši vse ogledal ter v ugodni priliki vlomil in izginil. Tako je na primer izvršil večje tatvine v ptujskem okraju in Arjavsi pri Celju. Kradel je tudi kolesa in jih potem kmečkim fantom prodajal.

Š Japonec Aleksander Sumakoj, ki je že v večih mestih na Avstrijskem policijo v samoobrambni metodi »dšiu dsistu« izvežbal, se je mudil te dni tudi v Mariboru in mestno policijo v obrambnem boju podučil. V vseh večjih mestih se je japonska samoobramba »dšiu dsistu« dobro obnesla. Sumakoj je v tem oziru pravi strokovnjak in mojster.

Š Uboj. Avgust Šavnik, Fr. Lapuh in Andrej Ban v Brezicah so iz zasede napadli brata Jožefa in Ivana Pečnik ter Jožefa na glavi tako ranili s kopačo, da je kmalu umrl. Šavnika in Lapuha so zaprli, Ban je pa pobegnil na Hrvaško.

Dnevne novice.

+ Katastrofalna konfuznost mora vladati in alpskih nemškonacionalnih krogih, ako list, v katerem razklada svojo politično učenost tudi ljudje, ki hočejo veljati za resne, na uvodnem mestu priobčuje take oslarije kot to že delj časa delajo celovške »Freie Stimmen«. Dne 8. maja anno 1913 pa je ta Deutsche Kärntner Landes - Zeitung prinesla tako godljo, ki res zasluži, da jo vsak, ki se hoče par minut

prav od srca smejeti, nemudoma prebere. Poleg že znanih slagerjev iz nemško-nacionalnega političnega repertoarja o protimonarhijskem stremljenju Slovanov, zlasti pa Jugoslovanov, je ta Nemec, ki se redi v Bosni od hrvaških žuljev, pokazal, da se razume tudi na panslavizem in proglasil kot panslaviste vse bosanske sekcije šefe z ministrom vitezom Bilinskim na čelu! Ta pa ta! Isto politično diagnozo je ta ženjalni možakar napravil tudi o udeležnikih pravaškega kongresa v Opatiji in jim podtika »reichsgertrümmerndes Strebens«. Celo hrvaški trialisti v Bosni se že ne menijo več za trializem in očitno plavajo v velikosrbski vodi. Takih gorostanosti dosedaj še ni producirala človeška domišljija. **Bilinski — panslavisti!** V Evropi ni lista, ki bi posodil svoje predale za take gluposti, samo na Koroškem vlada očividno tak duševni nivo, da je mogoče kaj takega servirati. In ta importirani Nemec v Bosni, ki se je obenem z listom »Freie Stimmen« brez dvoma nesmrtno proslavil, se še pritožuje, da se Bosanci norčujejo iz švabskih uradnikov ali kuferašev, in pravi, da je avstrijska vlada zagrešila nerazumljivo politično napako, ker ni z vso silo podpirala bosanskega nemštva, ki je po mnenju tega velikana edino zanesljiv in kulturnotvoren (!) element. Avstrija mora biti do dna nemška, ali jo bo pa panslavizem požrl. Podali smo najduhovitejše stvari iz uvodnika »Fr. Stimmen«, ki sebe samega nazivlje »coperniški kotel«. Tak politični tingljangl prodaja torej koroško krilo nemške nacionalne stranke. Ali ni to znamenje duševnega bankerota?

— **Ali spoznavajo?** Nemški krščanskosocialni poslanec dr. Jerzabek se je te dni izjavil, da naša monarhija ne sme dopustiti, da bi nad Hrvati še dalje vladal Cuvajev režim. Nič več ne smejo nasilna sredstva z naše strani jačiti panslavističnih stremljenj in velikosrbskega gibanja.

— **Za ogrske izseljence v Trstu.** Ogrska vlada je obvezala sedanjo združeno avstro-amerikansko in kanadajansko parobrodno družbo za velike dobrote, ki jih bodo od sedaj uživali ogrski izseljenci. Tako je morala družba najprej zase položiti 100.000 K, za svojega generalnega zastopnika pa 50 tisoč kron varščine, razen tega pa je obljubila, da ne bo nikjer po deželi imela svojih agentur. Vsak ogrski izseljenec, ki se pripelje iz Budimpešte, Čakovca, ali z Reke v Trst — tam bodo agente ostale —, bo dobival v Trstu za 5 kron stanovanje in hrano, dokler se ne odpravi z ladjo preko morja. Prevoznina ne sme biti ceneja od 125 K, da ne bi ljudje preveč silili v Ameriko. Vsako leto mora spraviti družba če se ponudijo, 500 izseljencev nazaj na Ogrsko, in sicer nad 12 let stare za 50 kron, pod 12 let stare pa za 25 K. Obresti varščine uživa družba, varščina sama pa bi zapadla državi, če se družba ne bi držala pogodbe, ki velja do leta 1920, dočim je odpovedljiva za obe stranki na eno leto. Da bi se pri nas, ko sili vse na tuje, vsaj kaj enakega doseglo!

— **Ali je to katoliški duh?** Skupina nemškega Schulvereina v Slov. Bistrici je naprosila kateheta Ant. Allmerja v Telikovu na Koroškem za govor pri neki društveni prireditvi. Na to pismo je odgovoril omenjeni katehet sledeče: »Velikovec, dne 5. maja 1913. Za ljubezljivo pismo z dne 3. maja se najsrčneje zahvaljujem. Spričo narodnih dolžnosti, ki vežejo če kdaj ravno danes vsakega nemškega moža, sem prav rad pripravljen prevzeti govor pri društvenem shodu. To storim tem rajše, ker zbršem s tem vsaj del greha, ki ga napravlja velik del mojih sobratov nad nemškim ljudstvom s svojo narodno brezbrzižnostjo. Na povrnitev kakih stroškov ne reflektiram. Z odličnim spoštovanjem za tako delo vedno pripravljen Anton Allmer, katehet.« — Gospod Allmer je nastavljen kot katehet na velikovski šoli, kamor zahaja veliko slovenskih otrok, in piše taka pisma! Kakšen fanatizem in narodni šovinizem se zrcali v tem pismu. Ali je mogoče, da bo tisto srce, ki je to napisalo, s pravičnostjo in krščansko ljubeznijo vodilo deco slovenske narodnosti? Gospod Allmer je katehet na Koroškem. Koliko dela ima nemški duhovnik na Koroškem, kjer leži katoliška misel in kultura na tleh razbita in uničena. Pijančevanje, nenravnost se širi kakor kuga, o kaki katoliški organizaciji ni skoro nobene sledi! Vpliv katoliške stranke na Koroškem je pod ničlo. Ali bi ne bilo za g. Allmerja stokrat bolj pametno, ako bi dal svoje moči na razpolago katoliški misli na Koroškem, kakor da podpira nemško-bojna društva in nemške hujskače proti drugim narodom in tako podira temelje narodne krščanske pravičnosti.

G. Allmer je avstrijski katehet. Ali ni ravno nemško hujskanje in nemški šovinizem našo državo spravil na rob gospodarskega propada. Danes ne moremo nikamor naprej; socialna in gospodarska zakonodaja, vse javno življenje propada, naši državni papirji padajo, v inozemstvu smo prišli ob ves ugled, naša avstrijska državna misel vedno bolj pojema, vse gre nazaj, samo narodni hujskači, ti živijo imenito! Te žalostne razmere dajejo povod, da Nemci sami snujejo sedaj »Družbo za pospeševanje narodnega miru v Avstriji« in sedaj oglašajo razposiljajo. Ampak g. Allmer je za vse to slep, njegove oči ne vidijo ne velikovške šole, ne katoliškega siromaštva na Koroškem, ne »Družbe za pospeševanje narodnega miru v Avstriji«, ampak on se čuti srečnega samo med nemškimi »Schulvereinovci«. Prav posebno katoliški duh pa to ni!

— **Nemški duhovniki in njih briga za dušno pastirstvo na Nemškem.** V Gladbecku na Nemškem se je od 1. do 6. t. m. vršil misijon za tamošnje slovenske delavce. Misijon je vodil frančiškanski pater iz domovine. Nemški duhovniki v Gladbecku, od katerih zna gospod kaplan Tensundern slovensko, so dali za Slovence natisniti slovenska vabila na misijon. Vabilo se začneja takole: »Predragi Slovenci! Imeli boste torej veliko srečo svetega misijona, kakor so ga imeli Nemci lansko leto. Ne ostanite za njimi. Vsaj ste katoličani tudi vi, rojeni od vernih starišev, vzgojeni in izrejeni v krščanski veri. Seveda ste tukaj v tujini, ločeni in daleč od starišev in sorodnikov, od domačih duhovnikov in cerkev; pa to vas ne sme motiti, da se kažete dobre kristjane ter da krščansko živite. Prišli ste sem iskat kruha, trdo morate delati in se truditi, prizadevate si usodo svojega stanu izboljšati. In zakaj ne? Ko pa skrbite za telesne potrebe in za zemeljsko življenje, ne pozabite na svojo neumrljivo dušo in večno življenje!« — Proti koncu pa se glasi vabilo tako-le: »Dragi slovenski župljani! Vaš dušni blagor nemške duhovnike ravno tako skrbi, kakor Nemcev. Radi za vas žrtvujemo trud in stroške, katere nam pripravljane in opravljane svetega misijona naloži.« — Tako mišljenje nemških duhovnikov na Nemškem, ki ne zanemarjajo priseljenih Slovencev, jih obvarujejo socialnodemokratske kuge in jim obenem ne jemljejo materinega jezika, je res apostolsko in bi si ga naj vzeli v zgled tisti nemški gospodje v Avstriji, ki jim je tako pri srcu ponemčevanje Slovencev.

— **I. avstrijski katoliški protialkoholni kongres na Dunaju** se je dne 3. in 4. t. m. prav lepo izvršil. Dne 3. maja zvečer je imel v Kanizijevi cerkvi pridigo znani graški treznostni apostol vseučiliški profesor dr. Ude, ki je povdarjal, kako morajo ravno katoličani smatrati boj proti alkoholizmu za dolžnost krščanske ljubezni do bližnjega. Drugi dan zjutraj po službi božji se je začelo zborovanje; za predsednika je bil izvoljen profesor dr. Ude, za podpredsednike: gospa Miller pl. Aicholz, konz. svetnik Janez Kalan iz Ljubljane in več drugih gospodov in dam. Med številnim raznim občinstvom je bilo mnogo odličnih oseb. Govorili so: svetnik Kalan iz Ljubljane o temi: »Katoličani in alkoholno vprašanje«, Franc Ragas z Dunaja in prof. Ude o »vzgoji mladine in alkoholu«, veleč. gospod Konarik in graški urednik Krafft o sredstvih za zatiranje alkoholizma. Po vsakem referatu se je vršila živahna razprava. Ob 1. popoldne se je zborovanje zaključilo; prihodnji kongres se skliče čez dve leti, če bi pa bilo treba, pa katoliška križarska zveza lahko kongres že preje skliče. Ob treh popoldne je imel prof. dr. Ude v Kanizijevi cerkvi propoved za otroke, nato se je pa vršilo vpisovanje malih v zvezo Angelja varuha. (Dr. Ude je v Gradcu zbral v tako zvezo že 3500 otrok.) Prireditve se je udeležilo tudi več dunajskih deških zavetišč s svojimi godbami. Ob 6. zvečer se je v dvorani obrtnega društva vršil občni zbor katoliške protialkoholne križarske zveze za Avstrijo in nato javen ljudski shod; nadškofijski ordinarijat je zastopal kanonik grof Esterhazy. Profesor dr. Ude je veleabimeno poročal o novo ustanovljeni abstinentni gostilni v Gradcu. Govorili so še Puhar in svetnik Kalan iz Ljubljane in Orel z Dunaja. Navdušeno so zborovalci pritrjevali izvajanje gospoda svetnika Kalana, ki je izrazil svoje veselje nad tem, da se je mogel zopet enkrat udeležiti katoliške prireditve na Dunaju. Impozantno zborovanje se je zaključilo ob 9. zvečer.

— **Orli škofjeloškega okrožja** pohite na binkoštni ponedeljek skupno k sv. daritvi v Črncgrob. Odtam odkorakajo v škofjeloški Društveni dom, kjer se vrši redni okrožni občni zbor.

— **Binkoštni ponedeljek v Postojnsko jamo.** Še enkrat se opozarja p. t. občinstvo na veliko binkoštno veselico v Postojnski jami, ki se vrši pri vsakem vremenu binkoštni ponedeljek ob 3. uri popoldne pri polni električni razsvetljavi. Sviralo bo več godb, sploh bode v vsakem oziru preskrbljeno za najrazličnejša razvedrila, podzemeljski bufet pa bode skrbel p. t. izletnikom za dobro jed in pijačo. Posebni vlak odhaja iz Ljubljane ob 12. uri 30 min. popoldne.

— **Vlom v trgovino.** Grahovo pri Cirknici. V noči od 8. do 9. maja so dosedaj neznani lopovi vlomili v trgovino g. Jankota Ule. Prišli so v trgovino skozi okno. Križe okna so odmaknili in tako prišli v trgovino. Odnegli so ves denar, kar so ga našli v kositerini kasi in v predalu. Odnegli so nekaj spričeval in pisem in tudi hranilne knjižice. Škode je okoli 1000 K. Orožniki marljivo zasledujejo tatove.

— **Radi »velezdaje« obtoženi odvetnik oproščen.** Iz Novega mesta nam poročajo, da je bil krški odvetnik dr. Dimnik, ki je bil obtožen velezdaje, pred novomeškim sodiščem včeraj oproščen.

— **Vinska letina na jugu.** Letošnji mraz je povsod kmetovalce tako prestrašil, da so mislili, da je najbolje, če ne gojijo — vsaj kar se vinogradov tiče — prav nobenih nad. Sedaj došlo poročilo ministrstva za poljedelstvo pa poudarja, da na Goriškem, v Istri in v Dalmaciji mraz trti ni mnogo škodoval in da se mnogokje obeta celo dobra trgatve.

— **Kolportaža dobrih knjig.** Katoliška Bukvarna v Ljubljani naznanja svojim p. n. odjemalcem, da ima edino le. Ciril Trpik pravico kolportirati njene knjige. Edino ta je vsled dovolilnice c. kr. deželnega predsedništva v Ljubljani z dne 25. aprila 1913, št. 1045-pol. upravičen kolportirati za Katoliško Bukvarno. V vsakem dvomljivem slučaju se ima g. Trpik izkazati tudi z našim uradnim potrdilom, kjer je točno označeno, kako daleč segajo njegove pravice.

— **List za socialnodemokratsko žensktvo** so pričeli izdajati socialni demokrati na Slovenskem. List se imenuje »Ženski List«.

— **Dr. Kršnjavi vrhovni mestni načelnik v Zagrebu?** V gotovih zagrebških krogih se govori, da bo dr. Kršnjavi imenovan za vrhovnega načelnika mesta Zagreba, češ, da vlada nima zaupanja v sedanji občinski zastop in bo zato zopet imenovala kontrolnega organa na mestno upravo. Najposobnejši za to mesto pa da je dr. Kršnjavi, ki dobro pozna občinske posle; obenem pa se mu hoče s tem dati zadoščenje za poraz pri obč. volitvah.

— **Osemdesetletnico** je praznoval dne 8. t. m. admiral baron Spaun.

— **Samoumor.** Iz Ponikev pri Trebnjem. Dne 8. maja je tukaj skočila v vodo neka nepoznana žena ter utonila. Vzrok samoumora ni znan.

— **Semenj v Kandiji** bo v četrtek, 15. t. m. za govejo živino, prešiče, konje, živila in kramarsko blago.

— **Poziv učiteljev-rezervistov k vojaški izučbi in orožni vaji.** K prvi vojaški izučbi in k perijodičnim orožnim vajam je v §§ 33. : 6 in 36 : 2, kakor tudi v § 40. : 3 bramb. predpisov drugi del iz l. 1889. označeno moštvo vpoklicati brez ozira na stan k nadomestnemu oddelku, ki je v njih stalnem bivališču ali temu najbližji. Za okrožje tretjega kora so določeni za prvo vojaško izučbo, oziroma vojaške vaje sledeči roki: a) Za prvo vojaško izučbo: na Štajerskem, Koroškem in v Trstu od 21. julija do 14. septembra in od 19. avgusta do 13. oktobra; potem na Kranjskem in Primorskem od 7. julija do 31. avgusta in od 4. avgusta do 28. septembra. Za one, ki so štiritedensko vojaško izučbo že prestali, pa: na Štajerskem, Kranjskem in v mestu Trst od 19. avgusta do 15. septembra in od 16. septembra do 13. oktobra, potem na Koroškem in Primorskem od 2. do 29. avgusta in od 16. septembra do 13. oktobra. Oni kranjski in primorski učitelji, ki morajo delati desettedensko vojaško izučbo, izvrše prvo polovico v primerenem, za osemtedensko izučbo določenem roku. b) Za orožne vaje: V celem okrožju tretjega kora od 1. do 13. septembra, razen tega na Primorskem še od 21. julija do 2. avgusta.

— **Ob avtomobilski nesreči na Viču,** pri kateri je bila ranjena soproga deželnega poslanca Galleta, se splošno čujejo pritožbe, da avtomobili tudi skozi večje vasi in trge prehitro vozijo. V raznih večjih krajih drugih dežela opazi avtomobilist pred vhom v kraj velik napis, ki mu pove, s kako hitrostjo mu je dovoljeno voziti skozi dotični kraj. Naj se tudi pri nas kaj takega uvede in naj se potem stvar tudi strogo kontrolira in eventualno kaznuje, pa bo tudi pri nas kmalu manj avtomobilskih nesreč.

— **Nedeljski počitek in država.** Iz Divače poročajo: Primorci ne vemo, ali je država odpravila zapovedani praznik Vnebohoda na Kranjskem ali ne. Pri nas danes vse praznuje. Kranjci pa vozijo opeko kakor v delavnik za novo poslopje c. kr. okrajnega sodišča v Senožečah. Vemo, da je cerkveno zapovedan praznik danes tudi na Kranjskem. Radovedni smo ali je država dobila od cerkvene gosposke tudi dovoljenje za hlapčevska dela in kake vzroke je navedla. Pričakujemo pojasnila, da ne bomo primorani misliti, da država pri svojih delih sama krši red in postave prestopa, katere drugim zapoveduje izpolnjevati. Ako ne, bomo še govorili.

— **Učiteljstvo obrtnih nadaljevalnih šol** pri razgovor na binkoštni ponedeljek ob 10. uri dopoldne v državno obrtno šolo. — Slapšak.

— **Regulacija in zgradba Gradaščice** in njenih pritokov se letos začne, in sicer se bosta zgradila Žerovnik in Dvorski potok.

— **Gad je pičil** na Vrhniki v gozdu 16let starega kajžarskega sina Avgusta Buha.

— **Zanimiva razsodba za gospodinjce.** Brunšviško višje deželno sodišče je te dni v nekem slučaju razsodilo, da je mož dolžan dati svoji ženi za gospodinjke potrebščine njegovemu stanu primerne redne vsote, in sicer najmanj za en teden v naprej, ne da bi ga morala žena za to šele prositi.

— **Vrednost turških srečk narašča** kljub neprestanim krizam, kar je najboljši dokaz za njihovo varnost in zanesljivost. Kdor hoče kupiti to izborno in priporočljivo srečko, naj čita današnji oglas »Srečke v korist Slovenski Strazi«.

— **Neki mlad Hrvat,** ki pravi, da je iz Bosne in ima seboj latinsko pismo nekega župnika, hodi okoli in prosjači. Predstavlja se tudi za bivšega člana uredništva »Hrvatske Rieci« v Sarajevu. Ker »Hrvatska Rieci« v Sarajevu ne eksistira, skoro gotovo tudi župnikovo pismo ni pravo. Kjer se ta sleparski »časnikar« oglasi, naj se ga zapodi.

Ljubljanske novice.

lj Pevske skušnje za nastope pri katoliškem shodu se prično prihodnji teden. Prva skušnja ženskega zbora bo v sredo ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Ljudskega Doma, prva skušnja moškega zbora pa v četrtek ob 8. uri v veliki dvorani Ljudskega Doma. Prosimo, da se z ozirom na katoliški shod vse naše somišljenice pevke in vsi somišljeniki pevci polnoštevilno udeležijo teh skušenj.

lj **Musica sacra** v stolnici. Jutri, na binkoštno nedeljo se bo pri knezoškofovem vhodu v cerkev ob pol desetih izvajal Foersterjev »Ecce sacerdos«, op. 69. Potem pri pontifikalni sv. maši dr. Faistova Missa V., Foersterjev »Alleluja« z verziki in sekvenca »Veni s. Spiritus« in Brosigov »Veni s. Spiritus« pri ofertoriju. — Na binkoštni ponedeljek bo pontifikalna sv. maša ob desetih, in se bo izvajala Gollerjeva Missa Loretta, Foersterjev »Alleluja« z verziki in sekvenca »Veni s. Spiritus« in Gollerjev ofertorij »Intonuit«.

lj **Nova izletna točka.** Starejši Ljubljančani se še dobro spominjajo prijazne gostilne nad bivšo Gruberjevo, sedaj nadvojvoda Friderika cesto. Ta restavracija — »Milchmariandel« so ji dejali — ob pobožju ljubljanskega Grada je bila za oni del Ljubljane nekaka »Švicarija«. Sedaj pa bo »Milchmariandel« se zopet vzbudila iz stare slave. V včerajšnji seji je bilo posestniku te hišice Iv. Mohorču dovoljeno vzdigniti hišo za eno nadstropje in izvršiti adaptacijo za gostilno. G. Ljud. Černetu je bilo pa dovoljeno prenesti gostilniško koncesijo v to hišo.

lj **Koliko občinskega denarja je bilo izgubljenega?** Prejšnja leta so mestne travnike oddajali pod gotovimi cenami posameznim osebam. Z vstopom opozicije v občinski svet se je ta prijetna navada za posamezne osebe izpremenila, ker morajo priti sedaj mestni travniki in njive vsako leto na dražbo. Da je to koristno za mestno občino, kaže prvo poročilo o tem postopanju. Za mestno njivo v Spodnji Šiški ob državni železnici je dobila mestna občina prej na leto 100 K, z dražbo je dobila sedaj 227 kron, za travo ob mestnih potih in stradonih je dobila občina na leto prej 457 K, sedaj je dobila 842 K. Koliko občinskega denarja je bilo izgubljenega tekem žalostnih let, ko je bilo liberalno mestno gospodarstvo nekontrolirano.

lj **Škandali na cestah pred očmi državne policije.** Zadnja dva dni sta se na najboljjudnejšem kraju v Ljubljani primečila prizora, kakršnih si nič več ne želimo gledati in to temnanj, ker je take prizore že bivša mestna policija vedno preprečila. Kakor se je videlo, potrebuje v tem oziru

državna policija korenite remedure. Predvčerajšnjim je neka pijana lahkoživka pri Prešernovem spomeniku atakirala dva delavca, stražnika, ki je prišel posredovati, pa je napila ženska v splošno zabavo občinstva, ki se je nabralo na trgu in na mostu, podila proč. Stražniku je kazala jezik in se o njem vpričo otrok izražala na najnagnusnejši način. Stražnik je vse atake nase mirno prezrl, zato se je ženska spravila tudi na druge ljudi in uprizarjala škandal za škandalom. Stražnik si ni upal storiti konec takim prizorom, ker se je bal, da se ženska vleže na tla in ga blamira. Če bi slučajno ne prišel mimo neki detektiv, ki je šel po stražnika pod Trančo, bi se ti čudni prizori na trgu nadaljevali. Včeraj se je pa v Stritarjevi ulici zgodilo še nekaj hujšega. 36 let stara vlačuga Alojzija Jarčeva, doma iz Dobrunj, ki je že večkrat skočila v Ljubljano in je mestni policiji dala že veliko opravka, je prišla ravnokar iz zaporov. Ko je na poti iz zapore srečala v Stritarjevi ulici prvega državnega stražnika, je takoj sklenila ga »potegniti«. Jarčeva namreč jako rada vleče zastopnike javnega reda in miru. Ni še dolgo, ko jo je reševalni voz pripeljal v bolnico, ker je trčila, da je popolnoma oslepela. Ko jo je pa zdravnik v bolnici ogledoval, je opazil, da mu zlobno pomežikuje in jo je zapodil iz bolnice. Včeraj se je pa pred stražnikom nankrat napravila pijano, onemoglo in božjastno. Padala je iz ene vloge v drugo. Ko ji je stražnik hotel pomagati, ga je ugriznila in ga vrgla na tla. Poslali so še po enega stražnika, — ženska se je pa vsedla ob Mayerjevi trgovini, tleskala z rokama ob kolena in psovala stražnika, ki sta mirno stala kot dekoracija ob levi in desni njeni strani. Gledalcev je bila polna ulica. Stražnika sta menda čakala, da jo »mine«. Naposled so poslali po rešilni voz. Komaj se je rešilni voz v Stritarjevi ulici ustavil in sta stražnika pogledala proti vozu, je »onemogla« babnica hipoma planila pokoncu in — zbežala. Stražnika seve za njo. Občinstvo se je krohotalo. Stražnikoma je tako vendar prešlo potrpljenje. Ko sta babnico ujela, sta jo prijala in vlekla na osrednjo stražnico na Bleiweisovo cesto. Babnica je tolkla okoli sebe in se pred pošto vlegla na tla. Stražnika sta ji morala poklicati izvoščka in jo prepeljati v zapor. Vsem tistim, ki so videli transport babnice po Prešernovi ulici in se morda zgražali, bodi povedano, da sta stražnika z ozirom na prejšnje dogodke z babnico še premilo in preobzirno ravnala. Seveda se nam zdi, da bi se takih prizorov in takih škandalov pri transportih policija lahko nekoliko ognila, če bi poskrbela za stražnico tudi v sredini mesta. Opisana dogodka sta pokazala, da ni prav, da ni v okrožju Mestnega trga nobene policijske stražnice in da je od magistrata najbližja stražnica na Bleiweisovi cesti, od stražnika na Marijinem trgu pa so sednji stražnik pod Trančo ali na Resljevi cesti. Par ljudi temu samotnemu stražniku napravi največji škandal, ne da bi si mogel kaj prida pomagati. V interesu javnosti, reda in miru na cestah zahtevamo, da državna policija kaj ukrene, da se taki prizori sredi mesta ne bodo ponavljali, ker jih nismo navajeni in ker si tuji, če jih gledajo, ne morejo misliti, da imamo v Ljubljani — državno policijo! V obližju Mestnega trga mora priti policijska stražnica! Menda ne misli državna policija prenesti v Ljubljano tržaških policijskih nazorov?

Ij Prizanašajmo drevju in cvetlicam. Spomladi vsak rad pohiti ven iz mesta na cvetoče livade, v zeleni gozd. Gre navadno cela družina — staro in mlado. To je popolnoma prav, samo enega pravila se treba držati: Prizanašajmo drevju in cvetlicam! Saj je res, da cvetoče drevje in grmovje, brsteča smreka kar s silo vleče človeka, da si vzame vejico za spomin in isto tako pisane cvetke po travnikih in solnčnih bregovih. Vsak si tudi sme privoščiti to veselje — toda v pravi meri. Mestni ljudje — posebno otroci — pa le preradi pozabijo na vsak pаметen premislek ter lomijo v nasadih veje z drevja in trgajo cvetlice kakor bi šlo za stavo, kdo bo več razdeljal in ugonobil. Pravemu ljubitelju narave je žal najmanjše poškodbe, pa tudi vsakemu razumnemu človeku. Zato ne kažimo na sprehodu pomanjkanja treznega razuma in prizanašajmo naravi! — Prav umesten je sklep včerajšnje seje magistratnega gremija, da se nastavi v parkih trije čuvaji, ki bodo varovali nasade. Občinstvo naj gre tem čuvajem na roke!

Ij Hrvaški dijaki v Ljubljani. Danes popoldne so se pripeljali v Ljubljano dijaki varaždinske gimnazije.

Ij Slab zgledele dovolil. Znano je, da je magistratni gremij dovolil g. Schreyju v Kolodvorski ulici postaviti barako, dasi je dovolj lokalov v ondotnih hišah na razpolago. V včerajšnji seji magistratnega gremija je pa prosil starinar g. Avg. Prepeluh, naj se mu dovoli v Kolodvorski ulici postaviti barako za kovčke. Tako bi postalo v ozki Kolodvorski ulici počasi celo mesto barak. Ker je proti Schreyjevi baraki vložen re-

kurz, je moral včeraj magistratni gremij odložiti tudi Prepeluhovo zadevo.

Ij Odvetniška pisarna dr. Jos. Furlana se je z današnjim dnem preselila v Sodno ulico števil. 1 v pritličju.

Ij Odkritje tajne prostitucije v Ljubljani. Državna policija je odkrila razširjeno organizacijo tajne prostitucije v Ljubljani. Včeraj je bilo radi tega zaslišanih več »uglednih« Ljubljancev.

— Stavbno gibanje v Ljubljani. Magistratni gremij je izdal na svoji včerajšnji seji nekatera stavbna dovoljenja. Bančni ravnatelj Gjuro Rašica gradi novo enonadstropno vilo na vogalu Marmontove in Tobačne ulice. — Karlo Polak zgradi prizidek k strojnemu poslopiju tovarne na Sv. Petra cesti in vodnjak za obrtne namene. — Elizabetna otroška bolnišnica zgradi prizidek. — Teodor Korn na Poljanski cesti napravi prizidek k delavnici. — Ivan Ogorelec namerava manjše prezidave v svoji hiši Pred igriščem in premetstev gostilne na drugo stran hiše. — Jevnikar na Vodmatskem trgu napravi ognjevarno streho namesto slamnate. — Štefan Mencinger prezidava dosedanja skladišča trdke Lang za stanovanja. — Šentpetersko župnišče podaljša svojo šupo. — Manjše adaptacije nameravajo Viljem Steinberg, Ad. Kaiser in Ana Bricelj. — Usmiljenke pa prezidavajo šupo in kozolec na Cesti v mestni log. — Uporabno dovoljenje je izdano Simonu Kunčiču za dveje podstrešnih stanovanj, Adolfu Weinlichu in Ivanu Podboju pa za neke prezidave.

Ij Občinski svet v Bitolju je dal neki cesti v tem mestu ime »Ljubljanska cesta«.

Ij Iz Tivolija. Da se poseje škarpa za hotelom Tivoli z različnimi travami, je magistratni gremij dovolil 50 kron za seme.

Ij Smrad se širi iz kanalov po Miklošičevi in Resljevi cesti. V včerajšnji seji magistratnega gremija je bilo naročeno stavbnemu uradu, naj stvar preišče in smrad odpravi.

Ij S trga. Današnji trg se prištevja k najbolj živahnemu. Je pa tudi na trgu vsega v izobilici. Vodnikov trg je bil popolnoma zastavljen z različni živili in zelenjavo, kateri so cene že precej padle. Izredno veliko je bilo danes na trgu rdeče in bele redkvice, kakor tudi jajc in kureline, manj pa domačih zajcev. Kupčija je bila zelo živahna, ker se občinstvo preskrbljuje za praznike. Prodajalke sadja so se danes zopet preselile z Mestnega na Pogačarjev trg. — Tržno nadzorstvo je danes preiskalo 980 jajc, ki so bila vsa dobra. Cene: 4 komadi 20 vin. Solata je veljala košarica po 10 vin. Krompirja je bilo 10 voz in se je prodal po 5 K 100 kg. Piščanci so bili par 3 K in tudi cena kokoši je bila nekako taka.

Ij Mladi Jakomin v Ameriki. Dne 4. aprila t. l. jo je odkuril 17letni Fr. Jakomin iz Podrebra pri Polhovem gradu v Ameriko. Izpeljal je tudi s seboj 27letno ženo posestnika Peklaja iz Podrebra pri Polhovem gradu, ki je ukradla svojemu možu 2000 K. Državna policija je takoj brzojavila v Ameriko, da naj primejo tatinsko dvojico, a mladi Jakomin je bil tako zvit, da je znal vso krivdo od sebe zvaliti. Dognali so v Ameriki, da je prišel Jakomin s 35letno Frančiško Vrhovc v Ameriko, katera je k svojemu bratu v Cleveland potovala. O Peklajevi, ki je svojemu možu 2000 K ukradla, pa ni nobene sledi in si je najbrže tuje dokumente prilastila, če se v tej zadevi, ki je med potjo postala misteriozna, ni še kaj drugega zgodilo.

Ij Pouk na državni gimnaziji z nemškimi učnim jezikom v Ljubljani se od 19. t. m. dalje do konca šolskega leta vsled toplejšega letnega časa začne ob 7. uri zjutraj.

Ij »Narodni kavarni« je magistratni gremij dovolil, da sme postaviti na Dvornem trgu ambulanto kavarno kjer bi se v poletni dobi serviralo gostom.

Ij Kranjica aretirana v Gradcu. Vsled rekvizicije ljubljanske državne policije je bila v Gradcu aretirana 22letna Ivana Ravnihar iz Suhe pri Kranju. Zasedujejo jo radi tatvine.

Ij Prepovedano je g. Schwentnerju razstaviti v izložnem oknu slike z napisom »Slovenska iredenta«.

Ij Izsolilo se je v Ameriko včeraj šest oseb.

Ij Nogometna tekma za prvenstvo med Slovenci. Za binkoštno praznike nam je pripravila S. K. K. »Ilirija« zanimivo tekmo med dvema najboljšima slovenskima moštvo: med ljubljansko »Ilirijo« in goriško »Jugoslavijo«. Goričani so preje gojili nogometni šport, nego mi v Ljubljani in so vzgojili nekaj izbornih igralcev. Zato so predlansko in lansko leto zmagali nad ljubljanskim moštvom. »Ilirija« pa med tem časom ni držala križem rok

in se je od takrat mnogo izboljšala. V sedanji svoji sestavi ni na onem vrhuncu, kot je bila pretečeno jesen, vendar pa se lahko trdi, da je v precej dobri formi, tako da je težko prerokovati že v naprej, komu pripada zmaga. Z ozirom na to, da se s tekami z zunanjimi moštvimi, združeni za prireditelje, precej visoki stroški, je določena za obadva dni vstopnina s 40 h za stojišča in z 1 K za sedeže. Sploh bi pa bilo želeli, da se ljubljansko občinstvo bolj zgrinja za take športne prireditve, ako hoče, da se šport še nadalje goji in da oni, ki pridejo tekme gledat, tudi res plačajo vstopnine in ne tak kakor dosedaj, da se naslajajo nad tekmo kot vtihotapljeni gledalci. Tekma se vrši vsakokrat ob 5. uri popoldne na tivoliskem travniku za dirkališčem in to ob vsakem vremenu.

Ij Mestno kopališče »Kolezija« se otvori v nedeljo, dne 11. t. m. Isto je odprto vsak dan od 9. ure zjutraj do pol 8. ure zvečer, in sicer ob delavniških dopoldne samo za dame. Cene so: kopel 10 h, kabina 30 h, rjuha 10 h, brisača 6 h, plavalke 10 h, peščena kopel 10 h. Preskrbljeno je tudi za pristna vina ter vedno sveže pivo. Poleg kopališča in restavracije je senčnat park, ki je cenjenim gostom vedno na razpolago.

Ij Vojaški koncert bo jutri v Zvezdi ob pol 12. uri popoldne.

Ij Popravki v mestnih hišah. Magistratni gremij je odobril načrte za potrebne popravke v mestni hiši v Gradaški ulici (Črnetova ustanova) in v mestni hiši v Slomškovi ulici ter dovolil v ta namen 400 oziroma 156 K.

Ij Tržna stražnica z javno tehtnico se uredi po sklepu magistratnega gremija v bivši Počivavnikovi mesnici pred Jubilejskim mostom v Mahrovi hiši.

Ij Satan. Tragedija človeka. V Lat-termanovem drevoredu kaže Bachmaierjev kinematograf največji film sedanosti. V pretresljivih prizorih se kaže satanovo delo proti Zveličarju, zmagovalcu Zveličarjevo, tužni so prizori satanovega dela med človeštvom. Predstava traja dve uri.

Koroške novice.

k Smrtna kosa. V Glinjah je umrl vrli posestnik Val. Goričnik, po domače Knežnik. Pogreb se je vršil v torek, 6. t. m., in je bil zelo veličasten. Zadnjo čast mu je izkazala mnogobrojna množica ljudstva od blizu in daleč. Ranjki Goričnik je bil ugledna, spoštovana oseba, mož, katerega je vse ljubilo daleč naokrog. Prejšnjo dobo je načeloval šest let kot župan domači občini, sedaj je bil načelnik posojilnice in krajnega šolskega sveta in občinski svetovalec ter cerkveni ključar, ki je vestno skrbel za cerkev in njeno lepoto. Bil je tudi član nadzorstvenega sveta prve slovenske puškarske družbe v Borovljah. Povsod je bil marljiv narodni in gospodarski sodelavec, vsakemu je rad pomagal z dobrim nasvetom. Njegovega pogreba se je tudi udeležilo slovensko katoliško politično društvo po svojem zastopniku dr. Rožiču in prva slovenska puškarska družba v Borovljah po svojem predsedniku g. Sadnikarju iz Celovca. Domači župnik vlč. g. Primožič je ob grobu v prelepem poslovnem govoru omenjal velike zasluge ranjkega Knežnika na vseh poljih in mu zaklical v spomin: Počivaj v miru blaga duša, na svidenje nad zvezdami!

— Zborovanje litijske podružnice Slomškove zveze se preloži na poznejši čas in ostane vse za zborovanje v Zatičini kakor je bilo prvotno za Zatičino razpisano.

— Selška podružnica S. P. D. priredi občni zbor dne 13. maja ob 4. uri popoldne v prostorih g. J. Demšarja na Češnjici.

p Tržaški klub šahistov priredi v nedeljo popoldne ob 5. uri v kavarni »Orientale« simultansko igro z znanim dunajskim mojstrom Spielmannom, ki je igral prej v Ljubljani. Igre se udeležijo klubovci in gosti.

Zadnje vesti.

VOJSKA DEJANSKO KONČANA.

Dunaj, 10. maja. Grški poslanik dr. Streit je dobil danes poverjenstvo mirovne delegacije Grčije v Londonu. Pogajanja se začno prihodnji teden in bodo brezdvomno pripeljala do miru. Vojska je torej danes dejansko končana.

POŽAR V SKADRU.

Cetinje, 10. maja. Požar v Skadru je črnogorsko vojaštvo pogasilo. Škoda je zelo velika. Zgorelo je 2000 trgovin.

IZROČITEV SKADRA VELESILAM.

London, 10. maja. Skader se izroči mednarodnemu oddelku po vsej priliki jutri.

V AVSTRIJI SE ŠE NE BO DEMOBILIZIRALO.

Dunaj, 10. maja. Potrjajoč tozadevne informacije našega korespondenta,

ki smo jih že pred dnevi objavili, se danes na Dunaju uradno razglasi: Dasi je izključeno, da bi mogle nastati na Balkanu nove komplikacije, ki bi zahtevale kakšno oboroženo akcijo monarhijske, vendar nimajo v merodajnih krogih namena, da bi odpustili rezerviste na južnih mejah, dokler ne bodo likvidirana vsa vprašanja. V diplomatičnih krogih se povdarja, da je v albanskem vprašanju še mnogo nejasnega. Razen tega prizadeva nekoliko skrbi razmerje med balkanskimi zavezniki, med katerimi še ni sporazuma, kako si bodo razdelili pridobljeno ozemlje. Srbsko-bulgarski spori so velike važnosti za Avstrijo, in dokler ta vprašanja niso rešena, ne kaže, da bi Avstrija demobilizirala. Priznava se pač, da vojna med Srbijo in Bulgarsko ni verjetna, ker sta obe deželi zelo izčrpani in potrebujeta dosti časa za počitek in reorganizacijo. Tudi finančne okrepitve je obema treba. Kljub temu se ne sme prezreti, da so na Balkanu presenečenja na dnevnem redu. Iz eventualnega konflikta pa bi lahko nastale nove komplikacije, in dokler ta nevarnost ni osdtranjena, Avstrija ne more razorožiti.

SRBIJA SPREJME RUSKO RAZSODNISTVO.

Belgrad, 10. maja. Pašić bo glasom poročil poslan v Peterburg izjavo, da se tudi Srbija podvrže ruski razsodbi glede spornega ozemlja med Srbijo in Bulgarijo.

SRBSKI KRALJ ODLIKOVAL BITOLJSKE OBČINSKE SVETOVALCE.

Belgrad, 10. maja. Uradni list priobčuje kraljevi ukaz, glasom katerega se članom bitoljskega občinskega sveta, ki so te dni bivali v Belgradu, podeljujejo visoka odlikovanja.

GRČIJA V EPIRU.

Atene, 10. maja. Prestolonaslednik Jurij odpotuje v Epir in bo obiskal kot najsevernejšo točko Argyrokastro.

ČEŠKI IN GALISKI DEŽELNI ZBOR SE RAZPUSTITA.

Dunaj, 10. maja. Češki in gališki deželni zbor se tekom prihodnjega tedna najbrže razpustita.

DVOBOJI.

Dunaj, 10. maja. Med stotnikom Zbovovskim in častniki njegove stotnije se vrše tekom teh dni še štirje dvoboji.

MANUEL.

Sigmaringen, 10. maja. Ekskralj Manuel se poroči s princeso Avgusto Viktorijo hohencolernsko septembra t. l.

KONČAN ŠTRAJK.

Beuthen, 10. maja. Štrajk gornjeslezjskih rudarjev se je končal in so šli delavci že danes na delo.

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič.

V nedeljo 11. in v ponedeljek 12. t. m. je trgovina od 7. zjut. do 12. odprta.

Otroci dobivajo lahko zobe

S skrbjo gleda marsikateri mati na čas, v katerem ma dobiti njen ljubček zobke, posebno če mu manjka prave odporne sile. Da bi se pa ta zvišala, ni nobenega boljšega sredstva, kakor zatrjuje na tisoče mater, kot je Scottova emulzija. Njena uporaba pokaže že v razmernem kratkem času zboljšanje, malček postane bolj svež in preneha čas, v katerem ima dobiti zobe brez posebnega trpljenja. Večkrat ljubijo otroci

SCOTTOVO EMULZIJO

tako zelo, da z veselimi vskliki pozdravljajo Scottovo steklenico, kar zdravljenje s tem izrednim otročjim krepičnim sredstvom materi in otroku priliubi.

Ampak samo Scottova emulzija

in nobena druga.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 v. v zamkah na SCOTT & BOWNE G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarne za poskušnjo. 2600

2

STOLLWERCK ZLATO

najnovejša čokolada

Neprekosljiva v kakovosti in kupni vrednosti.

Cerkvene tiskovine. Čast. župne urade opozarjamo, da imamo v zalogi vse različne cerkvene tiskovine, ki popolnoma odgovarjajo novim predpisom. Na razpolago so vse matice, cerkveni računi itd. — Tiskovine, za katere se je porabil fin, trpežen papir, so lepo in ostro črtane. Na tem mestu tudi pripomnimo, da naj se vsa naročila naslavlja na »Katoliško Bukvarno« in ne na »Katoliško Tiskarno«, ker se sicer taka naročila navadno zelo zakasni. — »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

+

1469

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem vest, da je poklical Vsegamotni k Sebi našega dobrega očeta, soproga, brata in strica, gospoda

Antona Breskvar

bivšega ključavničarskega mojstra in hišnega posestnika

danes dne 9. maja ob 9. uri zvečer po dolgi mučni bolezni, previdnega s sv. zakramenti za umirajoče v 62. letu starosti.

Pogreb se vrši v nedeljo dne 11. maja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Vodovodna cesta št. 201 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše se bodo služile v raznih cerkvah.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Spod. šiška, dne 9. maja 1913.

Žalujoči ostali.

+

1468

Svojim sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjam, da je preminul na Planini pri Vipavi po dolgotrajni mučni bolezni v 71. letu svoje starosti nepozabni oče

Ivan Kobal

bivši posestnik, župan, predsednik kraj. šol. sveta itd.

Pogreb dragega rajnika bo v soboto 10. maja.

Sv. maše za dušnice se bodo brale v domači župni cerkvi.

Grahovo pri Cirknici, 9. maja 1913.

Žalujoči sin:

Josip Kobal,

nadučitelj.

1471

+

1470

Globoke žalosti poirti naznanjamo tužno vest o smrti naše ljubljene hčerke, gospodične

Ivane Koželj,

učence Irgovskega ted. mestnega dekliškega liceja,

ki je večeraj popoldne ob pol 2. uri po dolgi mučni bolezni, previdna s svetimi zakramenti, v 17. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb dragega pokojnice bo jutri, dne 11. maja 1913 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Florijanska ulica št. 13 na pokopališče k Sv. Križu.

Bodí ji blag spomin!

1475

Ljubljana, dne 10. maja 1913.

Jernej Koželj, oče.

+

1476

Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo naznanja tužno vest, da je njegov dolgoletni član, gospod

Anton Breskvar

snoči ob 9. uri zvečer umrl.

Pogreb se vrši v nedeljo ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Vodovodna cesta št. 201 k Sv. Križu. Gasilci, ki se udeležijo pogreba, se zbero ob 3. uri popoldne v Mestnem domu.

Ljubljana, dne 10. maja 1913.

Odbor.

10 hektarov krasnega zdravih parka, ogljeno-kisli vrelci (31 stopinj). Vsa fiz. diet. lečila za vse notranj. in živčne bolezni, posebno za srčne bolezni ter bolezni prebavnih organov.

TOPOLŠICA
Sanatorij-kopališče.
pri Celju, Štalersko.

+

1470

Zahvala.

Bridko so zadeli udarci naše srce, ko smo tako kmalu, da mnogo prekmalu izgubili našo predobro, nenadomestljivo in nadvse ljubljeno soprogo, mamico, sestro in sva-kinjo, gospo

Franciško Krmec, roj. Švajger.

Mnogobrojna udeležba pri pogrebu blage pokojnice nam je bila v veliko tolažbo. Prisrčno zahvalo izrekamo preč. g. župniku Val. Zabretu in č. g. Markežu, ki sta ranjco tako pogosto obiskovala in jo tolažila v njeni težki bolezni ter spremljala na njeni zadnji poti; nadalje se zahvaljujemo preč. gg. dr. Demšarju ter prof. Rebolju, preč. g. kaplanu Tomelju, g. prefektu Klinarju, pevo-vođji g. Hafnerju, gosp. pevcem in gđcn. pevkam za pretresljive žalostinke, cenj. učitelstvu, slavni Blaž-Potočnikovi čitalnici, vlec. obitelji Belčevi in Zakotnikovi in delavstvu tob. tovarne. Najlepšo zahvalo slav. vođstvu in cenj. osobju »Katoliške tiskarne« za naklonjenost in obilno udeležbo pri pogrebu preblage po-kojnice. Prisrčna zahvala velja tudi vsem drugim od blizu in daleč, ka-terim se ne moremo posebej zahva-liti. Vsem in vsakemu posebej naj dobrotni Bog stokrat povrne!

Dvor — Št. Vid nad Ljubljano, dne 9. maja 1913.

Globoko žalujoči ostali.

+

1468

Brez vsakega posebnega obvestila.

+

1468

Potrtega srca naznanjam v svo-jem in v imenu sorodnikov vsem znancem in prijateljem prežalostno vest, da je moja preskrbna mati

Ana Pečarič

žena posestnika v rašičih pri Metliki

danes ob 7. uri zvečer po dolgi in mučni bolezni previdna s svetimi zakramenti za umirajoče, vdana v voljo Vsemogočnega mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 10. maja na domače pokopališče pri Treh farah.

Zadušnice se bodo opravile v več cerkvah domače župnije.

Predrago rajno mater priporo-čam v pobožno molitev.

Draščič pri Metliki, dne 8. maja 1913.

Martin Pečarič,
župnik v Podkraju.

+

1478

Sprejemem tako

ključavničarskega pomočnika

v trajno delo z ugodnimi pogoji.

Anton Kremžar, ključavničar v št. Vidu nad Ljubljano.

+

1475

Ženitna ponudba!

Mlad posestnik v dobrih razmerah v lepem kraju, pol ure od mesta, želi v zakon čedno kmečko dekle, ki naj bi bila dobra in raz-umna gospodinja in imela nekaj premo-ženja. Pisma, če mogoče s sliko, katera se vrne, naj se pošlje pod naslovom **M. K. 1200, pošto ležeče Celje do 15. maja. 1455**

+

1475

Priložnostni nakupi

30.000 parov visokih čevljev na zadrgo!

3 pari visokih čevljev na zadrgo za **K 14.75**

kot kaže slika, popolnoma iz najboljšega usnja z do-brimi podplati. Teh 30.000 parov čevljev je bilo na-menjeno za balkanske drža-ve, ki so ni pa vsled vojske ostali. Zato prodajam pod lastno ceno 3 pare čevljev za gospode ali visoke čevlje na zadrgo za ženske iz naj-boljšega usnja in v vseh velikostih za **K 14.75**. Pri naročilu zadostuje številka ali pa mera v centimetrih. Razpošilja po povzetju prva krščanska razpošiljalnica za čevlje: **Franz Humann, Dunaj II. Alols-gasse 3, 10 R.** Cenjeni naročniki se prosijo za nadaljnja priporočila.

+

1475

Priložnostni nakupi

30.000 parov visokih čevljev na zadrgo!

3 pari visokih čevljev na zadrgo za **K 14.75**

kot kaže slika, popolnoma iz najboljšega usnja z do-brimi podplati. Teh 30.000 parov čevljev je bilo na-menjeno za balkanske drža-ve, ki so ni pa vsled vojske ostali. Zato prodajam pod lastno ceno 3 pare čevljev za gospode ali visoke čevlje na zadrgo za ženske iz naj-boljšega usnja in v vseh velikostih za **K 14.75**. Pri naročilu zadostuje številka ali pa mera v centimetrih. Razpošilja po povzetju prva krščanska razpošiljalnica za čevlje: **Franz Humann, Dunaj II. Alols-gasse 3, 10 R.** Cenjeni naročniki se prosijo za nadaljnja priporočila.

+

1473

Zahvala.

Kranjska hranilnica je na svojem letošnjem občenem zboru nakazala ljubljanskemu prostovoljnemu gasil-nemu in reševalnemu društvu zdatno podporo 500 K.

V imenu društva se za ta veliko-dušni dar najtopleje zahvaljujeva.

V Ljubljani, dne 10. maja 1913.

Fran Barle,
t. č. blagajnik.

Ludovik Stricel,
t. č. načelnik.

+

1473

Zahvala.

Se ne eno leto stara **slamoreznica**

se za polovično ceno proda zaradi opustitve kmetijstva. Prirejena je za gonilno silo najnovejšega sistema patent „Austria“, ki se obrača na pero. Vsaka nevarnost za roke izključena. Reže se lahko na šest vrst skupaj. - Več pove

Primož Maley, Koroška Bela, p. Javornik (Gorenj.)

+

1472

Razpis

del za novo šolsko stavbo na Jesenicah.

Za zgradbo novega šolskega poslopja na Jesenicah na Gorenjskem se bodo oddala potom pismene ponudbene obravnave sledeča dela:

1. Stavbinska dela:	128.000.— K
2. Tesarska dela:	21.000.— „
3. Krovska dela:	4.000.— „
4. Dela iz umetnega kamna:	3.000.— „
5. Betonska dela:	22.000.— „
6. Kleparska dela:	3.700.— „
7. Naprava strelovoda:	500.— „
8. Mizarska dela:	17.000.— „
9. Naprava podov:	8.500.— „
10. Kiparska dela:	600.— „
11. Ključavničarska in kovaška dela:	4.500.— „
12. Steklarska dela:	2.500.— „
13. Pleskarska dela:	4.000.— „
14. Slikarska dela:	1.900.— „
15. Tapetniška dela:	1.800.— „
16. Pečarska dela:	1.100.— „
17. Notranja oprava:	10.500.— „

Pismene, vsa dela ali pa tudi posamezna dela obsegajoče ponudbe, v katerih je navesti posamezne enotne cene in na njih podlagi proračunjene skupne zneske v šte-vilkah in besedah, je vložiti postavno kolkovane v zapečatenih zavitkih »Kranjskemu šolskemu svetu« na Jesenicah

do 25. maja t. l. do 12. ure dopoldne.

Ponudbe betonskih del je predložiti s statističnim računom. Ponudnik mora vlo-žiti 5% vadij.

Izrecno se določa, da je staviti ponudbe na podlagi razpisanih določb in predpisov.

V pogodbi treba je izjaviti, da so ponudniku znani predpisi in zakonite določbe.

Načrti, proračun in splošni in stavbeni pogoji so na razpolago pri »Krajnem šolskem svetu« na Jesenicah in se morejo tam dobiti v navadnih urah tudi navadni pripomočki.

Podlage za ponudbe se dobivajo ravnotam v celoti proti plačilu 15 K, za posa-mezna dela pa proti primerno nižji odškodnini.

Na ponudbe, katere ne bodo povsem vztriale dražbenim predpisom, ali katere bi se pogojno glasile, in na take, ki bodo prepozno ali dodatno vložene, se ne bode oziralo.

Krajni šolski svet na Jesenicah si pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudene cene.

Krajni šolski svet na Jesenicah,
dne 10. maja 1913.

+

1460

NAZNANILO.

V prihodnjem šolskem letu 1913/14 je na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani (stavnno-obrtna šola, delovodska šola za kovinske obrti, delovodska šola za elektrotehniko, mojsterska šola za pohištveno in stavbno mizarstvo, strokovna šola za lesno in kameno kiparstvo, ženska obrtna šola za šivanje perila in oblek ter za umetno vezenje) oddati

več državnih ustanov v mesečnih obrokih od 30—40 K.

Prosilci za te ustanove naj vložijo svoje nekolkovane prošnje najkasneje **do 10. junija t. l.**

pri podpisnem ravnateljstvu. V prošnjah je navesti, kateri oddelek želi pro-silec obiskovati, oziroma kateri oddelek že obiskuje; prošnji je priložiti: 1. rojstni list; 2. domovinski list; 3. učno in delavsko izpričevalo; 4. šolska iz-pričevala; 5. ubožni list.

Ustanove oddaja učiteljski zbor in sicer navadno za vso učno dobo.

Na prepozno došle prošnje se ne bo oziralo.

V LJUBLJANI, dne 8. maja 1913.

+

1460

Ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole.

: : Zdravnik-vodja : :
dr. Viktor Hecht
(do 15. maja Dunaj XIX.
: : Billrothstr. 31) : :
Zdravljenje po
Lahmann-u
proti debelosti ozir. suhosti.

Primorske vesti.

p Za praznovanje Konstantinovega jubileja je po Goriškem veliko zanimanje. Društva se vneto pripravljajo na te slavnosti. V Gorici se je osnoval neki odbor, ki vabi goriške meščane, naj na binkoštno soboto zvečer razsvetlujejo hiše, v nedeljo pa jih okrase z zastavami. V interesu dobre stvari pa zelo, zelo obžalujemo, da je ta odbor plakatiral samo laške oklice. To se je zgodilo v mestu, kjer je skoro polovica Slovencev. Pri teh napetih narodnih razmerah v Gorici bi bili gospodje lahko toliko previdni, da ne bi bili o priliki tako eminentno katoliške slavnosti spravljali Slovencev v nevoljo. Saj gospodje pri tistem odboru dobro vedo, če bi v Gorici Slovencev ne bilo, da bi bile cerkve precej prazne. Če pa so se dotičniki bali laških liberalcev, naj bi bili pomislili, da se tu ne gre za politiko, ampak za proslavo jubileja, katerega se imamo Slovenci pravico veseliti v enaki meri, kot Italijani ali kdorkoli. To bi gospodje od laške krščansko-socialne stranke lahko vedeli.

p Novomašniki. Iz goriške nadškofije bodo letos peli novo sveto mašo naslednji gg.: Slovenci Anton Mrevlje iz Križa, Karl Reja iz Biljane in Peter Dom. Butkovič iz Sovodenj. Italijana sta dva, in sicer Sikst Arian in Hilarij Scarabelli. — Za tržaško škofijo je Slovenec g. Jožef Glažar iz Rojana ter Italijana Blaž Selinger in Al. Dalceggio. — Za krško škofijo Hrvat g. Luka Turato.

p Električno razsvetljavo dobi trg Bovec.

p Trgovino so zaprli znanemu goriskemu trgovcu z usnjem Scalettariju.

p Pogreb č. g. vikarja Štreklja v petek dopoldne je bil veličasten. Pogreb je vodil ob veliki asistenci preč. g. msgr. Kolavčič. Pretesljaj nagrobni govor je imel g. župnik Rojec iz Mirna.

p Učiteljske vesti. V goriškem okraju bodo v kratkem razpisana naslednja mesta: Bilje nadučitelj; Cero-vo učitelj in voditelj; Čepovan učitelj; Deskle učitelj; Grgar učitelj in učiteljica; Kronberg učiteljica; Kojško učitelj in učiteljica; Lokve učitelj; Miren voditelj; Opetje selo učiteljica; Vitovlje učiteljica; Ozeljani učiteljica; Podsabotin učitelj; Prvačina učitelj; Ravne učitelj; Solkan dva učitelja; Višnjevki učitelj; Vedrijan učitelj; Vogrsko nadučitelj; Vrata učitelj; Zalošče učitelj in učiteljica; Ajdovščina učitelj in učiteljica; Gojače učitelj; Črniče učitelj (?); Sv. Križ učitelj; Skrilje učiteljica; Kamnje učiteljica; Otlica učitelj; Rihemberg učitelj in učiteljica (?); Tevče učitelj; Vrtovin učitelj; Bate učitelj; Banjšice učitelj in učiteljica; Kanal učitelj in učiteljica; Kal učitelj in učiteljica; Košanjevica učitelj; Levpa učitelj; Zavrhu učitelj; Lokovec učitelj in učiteljica; Lom učitelj; Murovci učitelj; Plave učitelj; učitelj dalje Podlaki, v Zavrhu in Zapotoku.

p Napad s pilo. V četrtek predpoldne se je v ladjedelnici pri Sv. Roku pri Trstu sprl mehanik Franc P. s svojim neposrednim predstojnikom Alojzom Bernardinijem. Ta je namreč velel svojemu delavcu opetovano, naj zamenja svoj prostor z drugim, česar pa mehanik ni hotel storiti. Ko mu je poslovodja Bernardini nato zagrozil, da ga odpusti, je skočil razjarjeni mehanik z ostro trioglatno pilo nadenj in ga je na levi strani prsi nevarno zabodel. Zdravniki mislijo, da za Bernardinija ni rešitve, zločinski mehanik pa trdi, da je to storil vsled ogorčenosti in razburjenosti, ker ga je Bernardini vedno šikaniral in zapostavljal.

p Posebni vlaki v Postojno. K veliki slavnosti v Postojnski jami, ki se bo vršila na binkoštni, ponedeljek popoldne, bodo z južne strani vozili posebni vlaki iz Trsta, Reke, Gorice in Krmina. Iz Trsta se odpelje vlak ob 9. uri 25 min. jutraj.

p Žrtev poklica. Včeraj, v petek popoldne, je prišel prvi strojnik tvornice za linolej v Trstu, 36 let stari Josip Muršič, tako nesrečno preblizu velikega stroja, da ga je ta udaril s tako silo po glavi, da je obležal pri priči mrtev.

p Opustitev solin pri Kopru. Drž. uprava namerava opustiti več sto let stare soline pri Kopru, ker se več ne rentirajo.

p Tajinstvena smrt dekleta. V torek zvečer je prišla 9 let stara Josipina Hrovatinova iz Trsta domov na Opčine in je staršem malo potožila, da jo boli glava in noga, ker jo je bila baje vrgla neka tovarišica. Starši pa deklacijim besedam niso prisojali posebnega pomena, a v jutro so našli hčerko mrtvo. Sicer se pa oblasti zdi nagla smrt sumljiva in sedaj se bavi z zadevo sodna komisija.

Poslano.

Ker moj bivši zastopnik gosp. Blaž Štimac, sklepa s pretezo, da zastopa še vedno moje domače podjetje, kupčije v mojem imenu, a v korist drugi ljubljanski tvrdki, opozarjam s tem slavno občinstvo, da imenovani ni več opravičen sklepati kupčije za mojo tvrdko.

Objednem prosim vse one, katerim je pod pretezo prodal stroje ali drugo železnino, a so dobili naročeno blago od druge tvrdke, da mi naznanijo vsak tak slučaj, in jih istočasno opozarjam, da niso obvezani sprejeti blago, poslano jim od kake druge tvrdke.

V Ljubljani, dne 9. maja 1913.

Fr. Stupica

trgovina z železnino, motorji in poljedelskimi stroji.
Sdini založnik izvirnih slovečih amerik.
„Deering“-strojev za košnjo. 1462

Redka prilika.

Dober **pianino** ali **glasovir** se ceno proda na voglu Sv. Petra ceste, vhod: Radečkova cesta šte. 2, I. nadstr. 1474

Srečke v korist „Slovenski Straži“!

1,800.000

frankov znašajo pri vsakoletnih 6 žrebanjih

glavni dobitki turških srečk!

Vsaka srečka zadene in ima trajno denarno vrednost. Kupnina se poravna v mesečnih obrokih po samo 4 krone 75 vin. — Kupec zadobi izključno igralno pravico že po vplačilu prvega obroka.

Prihodnje žrebanje 1. junija 1913.

2,387.000

kron oziroma frankov znašajo pri vsakoletnih 15 žrebanjih glavni dobitki izborne skupine 4 srečk na mesečne obroke po samo 6 kron 25 vin. — Naročila sprejema in pojasnita daje za „Slovensko Stražo“ Sprejmo se provizijski zastopniki. 1404

g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

Feliks Toman

stavbni in umetni kamnoseški mojster

LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA 30

Zaloga vsakovrstnih

grobni spomenikov
iz črnega granita in marmorja.

Izdelovanje kompletnih
rakev in monumentov.

Solidni proizvodi.
— Nizke cene. —

Marmornate plošče za pohištvo.

1464

VOJSKA NA BALKANU.

Sestavila profesorja dr. Vinko Šarabon in Anton Sušnik.

Cena za elegantno vezan I. del K 7-20.

To delo je gotovo najlepša in najbogateje opremljena slovenska knjiga, ki obsega zanimiv in vsestransko zanesljiv popis krvave vojske, ki so jo izvojevali naši balkanski bratje s tisočletnim zatiralcem, krutim Turčinom, in ki ne najde para v svetovni zgodovini. Knjiga ima nebroj krasnih slik in bogato zunanjo opremo. Na to krasno delo, ki vsebuje najzanimivejši del slovenske zgodovine, bo lahko ponosen vsak posameznik, pa tudi vsaka javna knjižnica.

II. del, ki bo manjšega obsega, izide v kratkem.

Slovenska kuharica

Magdalene Pleiweisove. Šesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek. To je najboljša in najpopolnejša slovenska kuhinjska knjiga, ki pomeni za naše ženstvo velik napredek v gospodinjstvu. Ta zlata knjiga slovenskega ženstva je izšla v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki obsega 598 strani, ima 18 krasnih, večbarvnih tabel in mnogo slik med besedilom, elegantno vezana K 6— (po pošti 30 vin. več).

Okrajšana izdaja, brez slik in prikrojena za vsakdanje potrebe, stane K 3—, vezana K 3-60 (po pošti 30 vin. več).

Knjiga o lepem vedenju.

Spisal Urbanus. Cena K 3—, elegantno vezana K 4—. — Ta knjiga nudi vsa pravila za omikano vedenje in polaga prvo važnost na oliko in plemenitost srca. Knjiga je namenjena vsem stanovom; kdor se bo ravnal po njenih navodilih bo povsod čislán, priljubljen in spoštovan.

Stoletna pratika

dvajsetega stoletja (1901—2000). K 1-30, vezana K 2— (po pošti 20 vin. več). — To je knjiga, ki nas uči vsega, kar je potrebno vedeti o časoslovju. Knjiga obsega tudi koristna gospodarska pravila, najvažnejša zdravstvena navodila ter mnogo drugih za praktično življenje potrebnih podrobnosti.

Načrt Ljubljane.

1:10.000 zelo natančno izvršen. Cena načrtu v dveh barvah 30 vin., v petih barvah 50 vin. — Načrt je vsled svoje natančnosti zelo pripraven ter priporočljiv za tujca in domačina, pa tudi za šolsko mladino, ki se mora seznaniti s poznavanjem in čitanjem zemljevidov. Dobi se tudi v nemškem jeziku po istih cenah.

S pomočjo sledečih knjig se bo vsak Slovenec lahko sam in v kratkem času naučil ne le ustmene temveč tudi pismene nemščine:

Nemščina brez učitelja.

Sestavil Pavel Novak. Obsega dva dela:

I. del „Slovensko-nemška slovnica za samouke“. Cena 1 K 20 v.
II. del „Slovensko-nemški razgovori“ v vsakdanjem življenju. Cena 1 K 20 v.

Oba dela skupno vezana v platno veljata samo 2 K 80 vin.

Prvi del, ki obsega slovnico, je za temeljito priučenje nemščine nujno potreben, drugi del ga pa izpopolnjuje in je za praktično in hitro rabo nad vse primeren; obsega namreč razgovore za najrazličnejše slučaje in prilike, v katerih more priti nemščine neuk Slovenec v neposredno dotiko z Nemcem.

Poleg „Nemščine brez učitelja“ je za samouka tudi nujno potreben

Slovarček nemškega in slovenskega jezika.

Sestavil profesor dr. Janko Šlebinger.

Cena K 1-20, v platnu K 1-80, po pošti 20 vin. več.

Slovarček je prirejen s posebnim ozirom za samouke, ker navaja pri nemških besedah vse nepravilne oblike, tako da si bo samouk v tem slovarčku nemške besede ne samo poiskal, temveč se jih bo naučil v praktični govorici prav rabiti. Za šolsko mladino in dijaštvo, dalje za samouka in sploh za vsakega, ki se bori s težavami nemškega jezika, je dr. Šlebingerjev Slovarček nenadomestljiv pripomoček.

Lepa naša domovina.

(Kranjska v podobah.) Cena K 1-20. Ta album nudi zbirko večbarvnih pokrajinskih slik, ki kažejo naravno krasoto in druge znamenitosti kranjske dežele. K vsaki sliki je pridejan kratek opis.

Pod svobodnim solncem.

(F. S. Finžgar.) Povest davnih dedov. 2 zvezka K 6-80, vezano K 8-80.

Dekle z hiseri.

Povest iz Neronove dobe. — Cena K 2-20, vezano K 3-20.

Zadnja kmečka vojska.

Zgodovinska povest iz leta 1573. Cena K 1-60, vezano K 2-60.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Lucij Flav.) Zgodovinski roman. (Spillmann.) 2 zvez. K 3-80, vez. K 5-40.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Novi brevir. Nov popolnoma avtentičen brevir, ki obsega ne samo novi psalterij, temveč upošteva v vseh slučajih nove določbe že na predpisanih mestih v knjigi sami, je ravno kar izšel in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani v dveh izdajah v velikosti 15x9 1/2 cm. — a) Izdaja v štirih zvezkih vezana v fin šagrin z zlato obrezo propr. vred 51 K 85 vin., b) izdaja v dveh zvezkih vezana v fin šagrin z zlato obrezo s propr. vred 31 K 70 vin.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dež. boln.

Vajenec

poštenih starišev, s primerno šolsko naobrazbo se takoj sprejme v **špekerijsko in železnin. trgovino A. Sušnika**; Ljubljana, Zaloška cesta. 1421

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-mazilo**. — Cena lončuk z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény (Kaschau) I. Poštini predal 12/160 Ogrsko.

Hiša z gospodarskim poslopjem, ležeča ob glavni cesti poleg farne cerkve v **št. Vidu nad Ljubljano** se proda pod ugodnimi pogoji. Vprašanja na upravištvo tega lista pod: — št. 1305. — 1305

Hiša sredi vasi, v kateri se izvršuje trgovina z mešanim blagom in vinska trgovina je zaradi preselitve pod zelo ugodnimi pogoji **na prodaj**. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 1154. (Znamka za odgovor.) 1154

Na mesečne obroke

lahko kupite pri meni vsakovrstne slike od 8 do 100 kron, nadalje vseh vrst pohištvo ter vsakovrstne silvalne stroje in kolesa. Pošljite Vaš naslov na **Franc-a Pušnik, Rožna dolina pri Ljubljani**. 1246

Garnitura

dobro ohranjena, svilena, se proda po ceni radi pomanjkanja prostora. Ogleda se v **Nunski ulici št. 21, pritično desno**.

Sprejme se 1217

učenec

za mizarstvo obrt, star 15—16 let. Več se izve pri **Andreju Kregarju**, mizar-skem mojstru v **št. Vidu nad Ljubljano**.

Žaga in mlin

in kakih 13 orolov zemljišča se prav poceni proda na Gorenjskem na prav prijetnem kraju. Več pove g. **Franc Bertič, Laverca pri Ljubljani**. 1261

3 pomočnike pridne delavce, tudi za vodovodna dela in konstrukcije proti **1 vajenca** pod zelo ugodnimi plači in dnimi pogoji sprejme takoj trdka

Jakob Malenšek

železokonstruktorska delavnica v Boh.-Bistrici.

Slavuemu občinstvu priporočam tudi svojo patent „**Bobis**“ praktično železno napravo in korita za moderne hleve in svinjake. 1301

Prodajalka

za neko špekerijsko trgovino se išče. Znanje slovenščine in nemščine v govoru in pisavi je potrebno. Take, ki so že službovale v enakih trgovinah na deželi, imajo prednost. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 1452.

Toplice na Kranjskem. Sezina od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža — Toplice. Akratov vrelec 38° C, ki daje nad 30000 hl radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopelji. Elektroterapija in masaža. Ravateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogozdnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava**. 976 66

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. **Parna žaga SCAGNETTI**, za skladiščem državnega kolodvora. — — — 245

Stavbene parcele na prodaj!

Na izbero 38 stavbenih parcel, na novo regulirane v Zgornji Šiški, med državno železnico in celovsko drž. cesto, 15 minut oddaljeno od nameranih državnih železniških delavnic v Zgornji Šiški. Imenovana stavbišča so ugodna za delavske hišice. — Več pove **Valentin Gregore v Mengšu**. 844

Umetni zavod za cerkveno slikanje

J. HLAVKA

slikar cerkvenih podob

Praga Kral. Vinohrady

Puchmajerjeva ul. št. 68.

Priporočamo prečistiti duhovščini poznate slike svetnikov, altarne slike, križeva pota, pasijonske slike itd. na platnu, cinkasti pločevini itd., umetniško izvrše ne po ugodni ceni.

Slike ali načrte pošiljam zastoj na ogled.

Dopisuje se slovensko.

3502

Najboljša priporočila.

Sprejem vajenca za pekovsko obrt

pridnega in poštenega fanta, najraje z dežele. Ponudbe na upravištvo **Slovenca** pod šifro „Priden in pošten 1285“. 1285

Moderno zidana, solnčno ležeča

hiša

ki je še 16 let davka prosta, na najlepšem kraju v Ljubljani, z velikim, krasno zasejanim vrtom, z dvema lepimi stanovanji po 4 sobe s kopelji itd., se jako ugodno proda.

Več se poižve v upravištvo tega lista pod št. 1254. (Znamka za odgovor.)

Naznanilo preselitve.

Dovoljujem si uljudno naznaniti vsem svojim cenj. p. n. odjemalkam in slavnemu občinstvu sploh, da sem se s svojim damskim modnim ateljejem

preselila

s **Francovega nabrežja št. 1**

v **Sodnijsko ulico št. 11/II. nadstr.**

Zahvaljujem se toplotno za dosedanje mi izkazano zaupanje in blago naklonjenost in prosim, da se mi isto tudi še nadalje ohrani.

Velespoštovanjem

Elise Hitzl-Huber.

1454

Izurjeni zanesljivi potniki

zmožni reprezentance ter pri zasebnih odjemalcih, se iščejo proti proviziji za prodajo vseh vrst pletenin in tkanin. Ponudbe pod označbo „**potniki št. 1428**“ na upravo „Slovenca“. 1428

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

priporočam svoje izborne izdelke vsakovrstnih

847 1

..... **pomladanskih oblačil.**

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

P 495/00/119/VIII

1435

OKLIC.

Gostilna v hiši mladotnega **Franceta Florijančič** iz Dravclj, št. 30 z gostilničarsko koncesijo vred

se da v zakup

dražbenim potom za dobo od 1. junija 1913 do 31. majnika 1919.

Javna dražba bo dne

17. majnika 1913

na tem sodišču v sobi, št. 31.

Izključna cena znaša 420 K na leto.

Zakupnik mora položiti varščino v znesku 210 K.

Podrobnejši pogoji so na vpogled na tem sodišču v sobi, št. 33.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, odd. VIII.,
dne 2. maja 1913.

Naznanilo.

Podpisana zadruga naznanja slavnemu občinstvu,

da so trgovine v nedeljo, 11. t. m. ob času birmovanja dopoldne in popoldne odprte.

Zadruga svari občinstvo, naj ne kupuje pri osebah, katere hodi po hišah itd. ter na fungiran način prodajajo ure. S tem se slepari občinstvo z ničvrednim blagom.

Obenem naznanja zadruga slav. občinstvu, da g. Debevc, urar na Radeckega cesti št. 1, ni član zadruge, tedaj tudi ni opravičen izvrševati urarsko obrt, ker se tega sploh ni učil in tudi ne razume.

Zadruga urarjev in optikov v Ljubljani.

Stavbene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izberu za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku **JOS. TRIBUC**, na Glincah 37. 2127

Franc Dollenc

čevljarški mojster v Ljubljani

si usoja slav. občinstvu vljudno naznaniti

da je preselil svojo čevljarstvo obrt

iz Kolodvorske ulice št. 35,

na **Sv. Petra cesti št. 30**

(preje g. Marija Horvat). 1440

Pri tej priliki se svojim p. n. odjemalcem najtopleje zahvaljujem za dosedanje naklonjenost ter se priporočam tudi v bodoče.

Proda se dobro idoča

pečarska obrt

z veliko trgovino posode, s 4—5 pomočniki, 60—100.000 K letnega prometa, velikim številom odjemalcev, tudi na Kranjskem. Cena 3000 K. — Zaloga posebej le proti gotovini, v Celovcu v bližini »Narodnega Doma«. — Vprašanja sprejema uprava lista pod št. 795.

Samostojna

prodajalka

se sprejme čez poletje v trgovino papirja in knjig **A. Wölfling** na Bledu, Gorenjsko. 1376

Prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da nisem opustil pasarske obrti, temveč nasprotno znatno povečal svojo zalogo raznih cerkvenih potrebščin, kakor tudi svetil in materijala za električno in plinovo razsvetljavo.

Renoviranje in galvaniziranje starih predmetov kar najhitreje.

Proračuni in načrti vedno na razpolago. 1355

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

SLUGA

se sprejme v modni trgovini, več slovenskega in nemškega jezika z dobrim spričevalom. — Več pove uprava lista pod št. 1450. 1450

Vino na prodaj!

Imam še 70 hl dobrega 1361

hrvatskega cvička itd.

Več se izve pri lastniku **Petru Štefic** kod Mat. Vidmarja, P. Jaska 37, Hrvatsko.

Hotel Tratnik

1354

„Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25

priporočam prečistiti duhovščini in slavn. občinstvu svoje lepe in zračne sobe, kakor tudi priznane najboljše hrano in pijačo.

Velik senčnat vrt.

Jeseniške novice.

j **Shod.** Delavsko strokovno društvo priredi jutri, dne 11. t. m. ob pol 4. uri popoldne v Delavskem domu na Savi strokovni shod, na katerem govori g. poslanec Piber o naši gospodarski organizaciji in njenih nasproti-
nikih, župnik Skubic pa o šoli in delavstvu. Delavstvo do svidenja!

j **Za vse velja postava o nedeljskem počitku,** samo za prožne delavce na železnici ne. In tako vidimo, kako ti reveži nedeljo za nedeljo podklepavajo prožne pragove, kakor brezčutni stroj. Ali bi se ne dal tudi tukaj napraviti postaven red?

j **Zopet nemško imenovanje na jeseniškem kolodvoru!** V teku par mesecev sta odšla dva slovenska uradnika, pa obe mesti sta zasedla narodna tujca. Tako se dela nemška posest. Opozorjamo naše poslance!

j **Kako so socialni demokratje praznovali 1. maj?** Letos zelo zanimivo! Javen shod in obhod jim je bil prepo-
vedan. Zato so skušali imeti shod po § 2. in nekak rumelj po cesti. Zato je bita ta dan na Jesenih ponemžena orožniška patrulja. G. župan je imel nalog prisostvovati shodu kot komisar, kateremu pa se sociji sprva niso hoteli pokoriti. Ko pa je prišlo 6 orožnikov, so ponižno izjavili, da ne bo shoda in da se razidejo. Dva tržaška govornika sta jo popihala, da sociji niso vedeli kam.

j **Koncert,** ki ga je priredilo preteklo nedeljo Katol. delavsko društvo, je uspel nad vse pričakovanje. Dvorana je bila razprodana in poslušalci so burno zahtevali, da se nekatere točke ponovijo. Občudovali smo, kaj doseže požrtvovalnost in navdušenost, in to med ljudstvom, ki ga nekateri prezirajo. Dirigentu, orkestru in zboru vse naše priznanje. Na splošno željo naj bi se koncert v bližnjem času ponovil.

Idrijske novice.

i **Iz Idrije.** V dopisu, v katerem se »Zarja« proti našemu prizivu na deželni odbor jezi, je tudi pripomba, naj bi se mi zanimali raje za »poslovanje kakkega svojega somišljenika«. Ker je v dotičnem dopisu govor o poslovanju bivšega gerenta, mi pripombo tako razumemo, da njega misli. Ker nam pa o gerentu ni drugega znano, kakor da je bil predobro in preveč potrežljiv, pozivljamo »Zarjo«, naj takoj v obširnih člankih napiše in popiše gerentovo poslovanje, kakor smo mi svoj čas liberalno gospodarstvo popisali. Ljudje, ki pošiljajo med svet take račune, kakor n. pr. letnik 1912, kjer je na prvih treh straneh kar pet debelih napak, in so računni sploh površno sklenjeni, ne bodo kritikovali dela našega somišljenika, ker nimajo za to ne moči in ne sposobnosti, ne glede na priznanje, ki ga je gerent od poklicane strani za svoje svoječasno delovanje v mestni občini sprejel.

i **Pogorel** je v torek Janez Tušar v Krnicah št. 11 pri Idriji. Okoli poldneva je nastal požar. Domači niso mogli dosti rešiti; zgorel je ves hlev, troje goveje živine in sedem ovac. Sluti se, da so zažgali otroci.

i **Občni zbor idrijskega okrožja Orlov** bo v nedeljo, dne 18. t. m. Popoldne ob 4. uri bode v Didičevi dvorani predavanje. Govoril bode g. J. Frölich, kaplan v Žireh, o umski izobrazbi mladine.

KNJIGOTRŽTVO.

Pridnim šolarjem so najlepše darilo knjižice društva »Detoljub«, ki so za mladino velikega vzgojnega pomena. S temi knjižicami naj stariši in vzgojitelji razvesele svoje otroke ob raznih prilikah, kot n. pr. ob priliki prvega sv. obhajila itd.

Vse knjige imajo izredno zanimivo vsebino, vsled česar jih mladina rada čita ter si z njimi bistri um ter blaži srce.

»**Ali znaš?**« (XIV. natis.) Zbirka krščanskih resnic in molitve, ki naj bi jih vsak kristjan znal na pamet. 64 strani. Po 12 h.

»**Kako ati je ime?**« ali »Vzorno življenje naših svetih priprošnjikov v nebesih.« Sv. Anton Padovanski. 12 h. Sv. Frančišek Saleški. 10 h. Sv. Roza Ljamska. 10 h. Sv. Neža. 10 h. Sv. Janez Evangelist. 10 h. Sv. Patarina. 10 h. Sv. Stanislav Kostka. 12 h. Sv. Angela. 8 h.

»**Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva.**« Trije zvezki po 60 h., kart. 80 h.

»**Sv. Germana.**« Zgled krščanske potrpežljivosti (s podobami) po 10 h.

»**Frančiška Malvina O. Connor.**« Po Hattlerju poslovenil V. K. 6 h.

»**Molimo!**« ali najimnitnejši nauki v molitvi. I. Kako? II. Zakaj? Skupno 20 h.

»**Nedolžnim otrokom.**« Po 14 h.
»**Obiskovanje presv. Rešnjega Telesa.**« Otrokom, ki se pripravljajo za prvo sv. obhajilo. Po 8 h.

»**Mala zakladnica.**« (III. natis.) Zbirka krajših molitvic in pobožnosti z obilnimi odpustki. (40 strani.) Po 10 h.

»**Spominke prvega sv. obhajila.**« Po 12 h, vezano 24 h.

»**Podobica sv. Alojzija** ali njegova pot v nebesa. 10 h, v platnu 20 h.

»**Šestnedeljska pobožnost** k sv. Alojziju. 20 h.

»**Boj zoper lažnjivost.**« (Anton Kržič.) 10 h.

»**Četrte ure pred sv. Rešnjim Telesom.**« 2 h.

»**Dobra spoved.** Nauki in molitve za vredni prejem zakramenta sv. pokore. 24 h, vezano 40 h.

»**Šopek povestil** o četrte zapovedi. (Nabral Fr. Ozvatič.) 8 h.

»**Starišem in vzgojiteljem** priporočamo istodobno 3. do 13. letnik »**Detoljuba**«; cena za vsak letnik samo 30 h. Ta list nudi krasna in bogata navodila za vzgojo.

Vse te knjige se dobe v »**Katoliški Bukvarnici**« v Ljubljani.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih ka-
tarh, obilnih in mehurnih boleznih, katero
priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno
podpiralno sredstvo

pri karlovarskem in drugih kopeliških zdrav-
ljenjih in kot **poznejše zdravilo** po kopeljih
24 38 in trajno porabo. I (VL)

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**,
železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.

Zaloge pri **Mihael Kasner-u, Peter Lass-
niku** in **Andrej Šarabonu**, Ljubljana. 11

Zobna krema
KALODONT
Ustna voda

Najstarejša slovenska trdka te stroko.
Obstoji že nad 38 let. 3022

ANA HOFBAUER

imejteljica zaloge cerkvene obleke in orodja

Ljubljana, Wolfova ul. 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. ob-
činstvu, da **izdeluje** natančno po naročilu
in predpisih vsakovrstne **bandere, balda-
hine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike,
velume, albe, koretije, prte** itd. itd., sploh
vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji.
Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter
po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi
naročila na **vezenje, prenavljanje stare
obleke** ter sploh vsa popravila.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo, prosil, da
se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo trdka.

Štambilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev
Ljubljana, Stari trg št. 20
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Kontrolna blagajna

amerik. sistema, dobro ohranjena, pri-
pravna za vsako večje podjetje, se po
ugodni ceni prodaja. Istotam je naprodaj

Brockhausov leksikon
velika izdaja, za prav ugodno ceno.
Ponudbe pod št. 2000/1439 na uprav-
ništvo »Slovenca«. 143

1118

! Za birmo !

Za nakup solidnih in priznanih dobro idočih
švicarskih

»**Union**« ur,
zlatnine in srebrnine, se priporoča trdka

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica 1

Lastna tovarna ur v Sviči

Glavni CENIK s žepnim koledarjem se pošilja zastoni.

Varaždinske toplice.

Žvepleno kopališče. Zgodovinski radioaktivni žvepleni vreli + 58° C.
učinkujejo posebno dobro pri **trganju, revmi, ischias, kroničnih boleznih
v vratu** itd. — Železniška postaja, pošta, telefon in brzojav. Novo zdra-
viliško poslopje z elekt. razsvetljavo. — Električna masaža, ogljenčeva
kislina in solne kopeli. — Moderni komfort. — Nova restavracija.
— Krasna okolica. — Vojaška godba. — Prospekti zastoni. — Oddaljenost
od železniškega kolodvora 8 kilometrov. 1439

Ozirajte se pri nakupu na domačo
trdka

Jos. Petkosig

Pri »Valvazorju«

Stari trg št. 4

Ljubljana.

Trgovina manufakturnega, sukn-
nega in platnenega blaga itd.

Drobnina, pletenina, galanterija,
dežniki in solčniki itd.

Fotrebščine za krojače in šivilje.

628 12

Pozor, kolesarji!

Namesto K 120,
samo K 80-

Franko na vsako postajo.

V reklamne namene razpošljem 300 novih sve-
tovno znamenitih **graških dvokoles**, model 1912,
elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem na-
mesto za K 120, za 80 K. S torpednim prostim
tekem K 95— s poštino vred. Ze rabljena ko-
lesa od K 40— naprej. Nova čvrsta guma po
K 5—, 6—, 7—, 8—, zračne cevi po K 3—, 4—,
5—. Svetiljke, zvonci, pedali in vsa ostala pri-
tiklina po cenah na debelo. Popravila, emajlir-
anje in ponikanje v lastni delavnici hitro in ceno.
Razpošiljanje po povzetju. Na dvokolesa napla-
čila K 20—. Plaćevanje na obroke izključeno.
Cenovniki gratis in franko. Srbo-hrvaško do-
pisovanje. 1064

Tvorniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev

A. Weissberg, Dunaj II.

Untere Donaustrasse št. 23.

G. Skrbic
Zagreb, Ilica št. 40.

Trgovina žaluzij,
rolet, lesenih in že-
lezniških zastorov.

Telefon št. 492.

Geniki in stroškov-
niki na zahtevo
brezplačno. 1448

Pozor! Pozor!
Drože — Presgerm.

Uljudno naznanjam vsem pekovskim mojstrom
in trgovcem, da sem povečal svojo znano tovarno
za drože in isto s parnim strojem uredil, ter
mi je zato mogoče postreči brez konkurence po
najnižjih cenah in z najboljšim blagom.

Cene po dogovoru, večja naročila imajo še
za celo leto popust. — Naročila od 4 kg po-
šiljam franco. Pričakuje cenjenih naročil, beležim
z odličnim spoštovanjem 3955

Maks Zaloker Prva ljublj. tovarna drož v lastni hiši
Krakovski nasip št. 26.

Naprodaj je ali odda se v najem iz proste roke

HIŠA

obstoječa iz treh sob, dveh shramb, veže, ku-
hinje in kleti. Pri hiši je njiva in sadni vrt,
leži poleg okrajne ceste in farne cerkve v So-
strem. Več se izve pri lastniku **Franc Anžiču**,
posestniku v Dobrunjah št. 26, p. Dolenja Hru-
šica pri Ljubljani. 1353

MARXOVÉ EMAIL

in glazure za tla izborne
specialitete, ki se naglo suše
in jih vsak lahko rabi.

Zaloga tovarne za lake

Ludvika Marxa

pri trdnici **BRATA ERERL**, LJUBLJANA. 1023

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti
slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana

Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4.
Popravila točno in ceno. 537

C. Kr. oblastveno potrjeno učilišče krojnega risanja.

Dobi se tudi kraj po životni meri. Istotako se izdelujejo obleke točno in po primerno nizki ceni.

Franja Jesih,
Ljubljana, Stari trg 28.

4172

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

3534

Pred škofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset
zlasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne
duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega
in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Telefon 145.

2114

Tovarna za kovinsko blago in zvonolivnica J. HILZER & KO., Dunajsko Novomesto,

se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harmon. zvonila
vsake velikosti in glas. Jamstvo za določen in poln glas,
najčistejši vglasitev in najboljši material. Stojala za zvo-

no iz kovanega železa ali lesa. Lahko-
no zvono je, najbolj-
ši način čeka. Nagla
izvršitev najnižje
cene. Ugodni plačilni
pogoji. Stari nerabni
zvonovi se sprejmo
v prelitje, ravnotako
se izdelujejo železna
stojala najboljše kon-
strukcije z dolgolet-
nim jamstvom. Pro-
računi in projekti
vse čas zastoj in
franko na razpolago,
enako tudi priporo-
čila kakor tudi pri-
znanla pisma.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strel-
vodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškim, francoskim in tuzemskim
skriljem z

asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hatschek

z izbočno in ploščnato opeko, lesno-ce-
mentno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska
dela v priznani solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Projacuni brezplačno in poštne prosto.

20

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapland“, „Finland“
„Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Sam-
land“, kateri vsak teden v sobotah oskrbu-
jejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-
Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vljudna
postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite
za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-
nega pomena in traja vožnja 6 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec
vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-
nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 35, od južnega
kolodvora na desno, poleg predilnice.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

s.e. priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor
p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor
vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-
dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porce-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov
podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3686

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Sprichevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n.
odjemalcem v ogled.

Gospodinje!

Pozor!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile
slovite, splošno znane, svetovne znamke

BLAIMSCHEINA

„UNIKUM“ MARGARINE

„UNIKUM“

ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“

se izdeluje iz najčistejših govejih obistne toličce z visoko
pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vred-
nost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“

ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.

„UNIKUM“

je 50% cenejši od navadnega presnega masla in
za 50% 0 zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV „UNIKUM“

Je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse
doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ je varovano s
kontrolno in je to razvidno na vsakem zavrtku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo pres-
nega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

1771

maslen kruh

samo

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINE

Dobiva se povsod.

Polzkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino
in presno maslo, Dunaj XIV.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana,
Franciška ulica 8. Izborno blago!
Točna postrežba. Zahtevajte drože v
prid »Slovenske Straže«. 159

Kadar hočete dobro blago kupiti, obrnite se na
tvrdko

RATINKA WIDMAYER

pri „SOLNCU“ za vodo

katera ima v zalogi dobre in trpežne
čevlje za dame, gospode in otroke.
Izdelovanje suhlj šopkov, nagrobnih
vencev, trakovi z napisi. Bluze,
vrhnja in spodnja krila, nogavice,
rokavice, vsakovrstno perilo itd.

Postrežba točna, cene najnižje. Prosim
prepričajte se!

3090

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1913.

Kupon. 3'10 metr. dolg, za 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko 1 kupon 10 kron
1 kupon 15 kron
(suknjo, hlače, telov- 1 kupon 17 kron
nik) zadostno, stane le 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20.-, kakor
tudi blago za površnike, turistične obleke, svileni
kamgarn in blago za damske obleke, pošilja po
tovarniški ceni kot realna in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna

Siegel-Imhof Brno, Morava.

Vzorec zastoj in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri tvrdki Siegel-
Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo
prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa
vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stal-
ne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se
izvrše najkrajnje, natančno po vzorcu. 464

Potniki v severno in južno Ameriko se vo-
zijo sedaj le po domači avstrijski prog

Austro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos, Portland,
Quebeo, Montreal, Kanada i. t. d.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema
vijakoma, električno razsvitljavo,
brezžičnim brzojavom, na katerih
je za vsakega potnika preskrbljeno,
da dobi dovolj domače hrane z vi-
nom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

Odhod parnikov:

v severno Ameriko vsako soboto,
v južno Ameriko vsakih 14 dni,
v Kanado vsaki mesec enkrat.

Vsakovrstna pojasnila daje rade-
volje brezplačno in prodaja vozne
liste glavni zastopnik za Kranjsko,
Stajersko in Koroško

Simon Kmetetz, Ljubljana

21 Kolodvorska ulica 26.

Naznanilo o sprejemu v kn.-šk. zavod sv. Stanislava v Šent-Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1913—1914.

V kn.-šk. zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in npravno nepokvarjeni mladeniči, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu poklicu.

V zavodu je popolna gimnazija s pravico javnosti. Gojenci dobivajo v zavodu vso oskrbo, namenu primerno vzgojo in pouk v obsegu in po načrtu, kakor to veleavajo avstrijski šolski zakoni.

Za mladeniče iz ljubljanske škofije je cela plača 400 K na leto, za mladeniče iz drugih škofij pa 500 K. Plačuje se v mesečnih obrokih naprej, najprimernejše po poštini čekih, ki jih daje zavod na razpolago. Nekoliko gojencev se sprejme tudi brezplačno ali po znižani ceni, kolikor to dopuščajo sredstva zavoda. Vendar morejo dotični gojenci to dobroto le tako dolgo uživati, dokler se je po svoji pridnosti in po svojem lepem vedenju kažejo vredne. — Šolnina se ne plačuje; le za prvi sprejem se plača pristojbina 10 K. Pri vsakoletnem sprejemu pa se plača 4 K za učila; vrhutega plača vsak gojenec 1 K za knjižnico.

Prošnjo za sprejem, naslovljeno na kn.-šk. ordinariat v Ljubljani, morajo vsi učenci osebno v spremstvu svojih staršev, oziroma njih namestnikov izročiti vodstvu zavoda. Na prošnje, ki bi jih učenci poslali po pošti ali po kaki drugi poti, pa sami ne bi prišli za časa k hišnemu vodstvu, bi se moglo le v izrednih slučajih ozirati.

Posebe je pripomniti:

1. Učenci, ki hočejo vstopiti v prvi gimnazijski razred, morajo oddati svojo prošnjo od 1. do 10. junija. — V četrtek, dne 5. junija bo vodstvo zavoda sprejemalo prošnje v Ljubljani v kn.-šk. palači, v pritličju na desno, od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne; druge dni pa se sprejemajo prošnje v zavodu v Št. Vidu. Prošnji je priložiti: a) krstni list; b) izpričevalo o stavljenih kozah; c) izpričevalo o dovršeni ljudski šoli s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo; d) izkaz o imetju, če prosi, da bi bil sprejet brezplačno ali po znižani ceni.

2. Dijaki, ki so dovršili 1. ali 2. gimnazijski razred na kaki drugi gimnaziji, pa žele, da bi bili sprejeti v zavod, naj oddajo svojo prošnjo, gimnazijska izpričevala in zgoraj naštetne listine do 12. julija.

3. Kar zadeva starost prosivcev, se ne morejo sprejeti oni, ki bi morali iti na vojaški nabor pred osmim gimnazijskim razredom.

Kdor bi želel bolj natančnih pojasnil, naj se obrne do podpisanega vodstva.

V Št. Vidu nad Ljubljano, dne 3. maja 1913.

Vodstvo kn.-šk. zavoda sv. Stanislava.

Solčno zdravilišče
na Bledu 206, Kranjsko, najkrajša
gorška lega ob jezeru, zdravno in
dieto zdraviljenje, zdraviljenje z
vodo, Maj-oktober. Izborni zdravilni
učinki. 911 11

RIKLI

Automatična past za podgane

K 4.—, za miši K 2.40, ujamne brez nadzorstva do 40 komadov v eni noči, ne zapuste nikakega duha in se zopet same nastavijo. Past za ščurke „Eclipse“, ujamne na tisoče ščurkov v eni noči, A K 3.40. — Povsod najboljši uspehi. Razpošilja po povzetju J. Schüller, Dunaj III., Krieglberg 6/II. 1186 Mnogo pohvalnih in priznanih pisem.

Cefiri. 1053 Kanafasi.

1913 **Ne smete pozabiti!** 1913

Dobro in pristnobaravno blago vsakdo najbolje in najceneje kupi naravnost pri izdelovalcu.

Kdor rabi lanene in bombažaste kanafase, cefire, rjuhe, damaste batiste, svilo, atlase, blago za dame in gospode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na znano krščansko trdiko

Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 45 v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastonj in poštne prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefirja, delinje, kanafase itd. in razpošiljam v zavojih po 30 metrov za 16 K, prve vrste za 20 K, finejše vrste za 25 K franco po povzetju. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. — Srajce za gospode iz cefirja ali oxforda 1 komad K 1.80, 2.20, 2.60, 3.—, 4.— in 4.50. Pri naročilih zadošča navedba širine vrata. Dopisuje se slovensko. V enem letu nad 300 priznanih od Slovencev.

„NUISOL“
od Bergmann & Co.,
Tešin ob Labi

je in ostane slejkoprej nedosežen v presenečenem naravnem barvanju las in brade. Dobi se v svetli, rujavi in črni barvi, steklenica po K 2.50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Letna produkcija čes 2000 Lokomobil.

HEINRICH LANZ MANNHEIM

Naslov za brzojavke: LANZFILIALE DUNAJ.

Pisarna: DUNAJ VIII. Laudongasse 9. Telefon 19801 b.

Vročeparne-Lokomobile

z zaklopnim krmilom „Sistem Lentz“

Jednostavna postrežba. zmožnost do 1000 PS. Največji prihranek.

Obisk inženirja in ponudbe brezplačno.

KEILOV LAK

najboljša prevleka za mehek pod

Kellova bela glazura za umivalne miz 90 vin.
Kellova voščena pasta za parket 90 vinarjev.
Kellov zlat lak za okvirje 40 vinarjev. —
Kellov lak za slamnike v vseh barvah. —
Kellova pasta za čevlje 30 v. se vedno dobi pri

Leskovec & Meden, Ljubljana.

Skojla Loka; Matej Žigon. **Kočevje:** Fran Loy. **Idrija:** Valentin Lapajne. **Kranj:** Franc Dolenz. **Radovljica:** Oton Homann. **Novo mesto:** I. Picek. **Kamnik:** I. Petek. **Crnomelj:** Anton Zurec. 1110

Pod najvišjim pokroviteljstvom Njegove cesarske in kraljeve visokosti presvetlega gospoda nadvojvoda FRANCA FERDINANDA DE ESTE

AUSTRIJSKA JADRANSKA RAZSTAVA

Dunaj 1913

Od 10. ure dopoldne do 2. ure zjutraj odprta. 1312

C. kr. prafer. Mai-Oktober.

KRAPINA - TOPLICE (Hrvatsko) lečijo trganje, revmatizem, ischias. 1026

Pojasnila in prospekte pošilja gratis ravnateljstvo

Ivan Zorko izdelovalec skladnih železnih stolov, miz in klopi

Glince 220 pri Ljubljani

Izdelujejo se v poljubni velikosti in barvi po nizki ceni. Te vrste stoli, mize in klopi so pripravljeni za gostilne, kavne, salone, dome, društvene prostore, čitalnice, zborovalnice itd., ter so trajni in trpežni. Priporoča se za mnogobrojna naročila. Ceniki se pošiljajo zastonj in franko.

Istotam se prodaja skoraj nova blagajna št. 4, trdke: „I. avstrij. tovarne blagajn na Dunaju“. 1281

Baška (otok Krk, Istra)

morsko kopališče ob blizu 1600 m dolgi peščeni obali, ki se prav polagoma dviga pod morsk gladino ter je izredno prikladna za kopanje in solnčenje posebno otrok že v nežni dobi. Morje je plitvo ter dno preplavljeno s finim peskom.

Indikacije: Okrevanje po težkih boleznih, angleška bolezen in boleznim lymfatiških organov, phlyctena, eksudatna diatesa, bledica, lažja slabokrvnost, odebelelost, vnetje živcev in histerija, vnetje mišic, vse vrste revmatizma, eksudati, katari dihalnih organov.

Početek kopalne sezone 1. maja. Dnevna zveza z Reko.

Ilustrovane prospekte kakor tudi vse druge informacije daje na zahtevo kopališka uprava. 1264

Lo nača najnovejša konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta 3

se priporoča cenj. p. n. občinstvu v nakup

narejenih oblek.

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

F. K. KAISER, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Priporoča svojo največjo zalogo pušk in samokresov ter lovskih priprav. Avtomatične pištole: „Browning“, „Steyer“ itd.

Najboljši topič „Salut“.

V zalogi ima vse potrebščine za ribji lov, v največji izbiri po najnižjih cenah. Poprava koles (bicikljev) ter njihov deli. Popravila točno in ceno. Umetalni ogenj. C. kr. prodaja smodnika. Cenik zastonj in poštne prosto.

Razpošilja se tudi po pošti! **Najboljši izvor za izvrstne**

Posebno priporočljive vrste:

Nizki damski čevlji iz chevreau-usnja . . . K 7'80
Damski čevlji na zadrگو iz chevreau-usnja . . . K 9'50
Moški čevlji na zadrگو iz chevreau-usnja . . . K 11'—
Moški čevlji na zadrگو iz box-usnja K 10'—

Čevlje

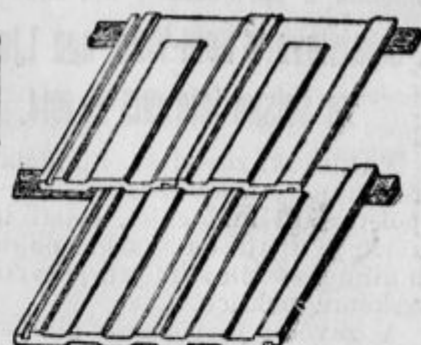
Že desetletja preizkušeno in se dobro obneslo!
Največje podjetje te vrste v monarhiji!

Tovarniška zaloga čevljev znamka A. F. C. G. (Jos. Hočevlar)

Ljubljana, Stritarjeva ulica 9.

Parna tovarna opeke na Brdu p. Vič, tvrdke I. Knez v Ljubljani

priporoča svoje izdelke strojne zidne in
vsakovrstne zarezane strešne opeke, garantirano dobre in trpežne kakovosti
po nižani ceni. - Vzorke pošilja brezplačno. - Sprejema zastopnike.

Pfaff šivalni stroji so priznani najboljši.

Pouk šivanja in vezenja na stroj **brezplačen.**

Novost: Najnovejši brzošivalni stroj za krojače, obrtnike brez čolnička do 3000 vbodlajev v 1 minuti. Dobi se le pri

Ign. Vok

1430

špecialna trgovina šivalnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ulica šteč. 7.

Železniška postaja. Slovenske alpe.
Zdravilišče in kopališče
Ramnik na Kranjskem

Krasna gorska lega, zavarovana proti vetru, brez prahu, popolen mir, slast vzbujajoči planinski zrak, krepilno planinsko solnce. Vse vrste zdravljenja z vodo. Zdravljenje v svrhu utrjenja. Solne, ogljikove in električne kopeli. Senčnat zdraviliški park, krasna gozdna sprehajališča, izvrstna, cena restavracija. Prenosišče v zdraviliški hiši in mnogih vilah. Zmerne cene, sijajni uspehi pri krvnih, živčnih, srčnih in pljučnih boleznih. — Prospekte pošilja zastoj in franko Dr. Lapajne, zdravnik kopališča. 1189

Izgotovljene obleke

površniki, pelerine za moške in dečke, fine vrhne jopice, cele obleke, kakor tudi posamezna krila za ženske. — Velika izbira v prvem nadstropju. — Nizke stalne cene v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“ Ljubljana, na vogalu Medarske ulice in Pred Škotijsko 3
nasproti gostilne „Pri Sokolu“ v podružnici tvrdke R. Miklauc.

767

Naznanilo in priporočilo.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da
otvorim v soboto 10. maja

KAVARNO „MERKUR“

v Židovski stezi šteč. 4

ter se tem potom prav toplo priporočam za obilen obisk. Skrbela bom za dobro, svežo pijačo in točno postrežbo. Z odličnim velespoštovanjem

1357

Marija Izlakar.

Olympic 45.000 ton.

St. Louis. Adriatic. St. Paul. Oceanic.

V Ameriko

preko Pariza, Havre, Southampton ali Cherbourg.

je najvarnejša, najhitrejša in najprijetnejša vožnja z največjim angleškimi parniki sveta „WHITE STAR LINE“ ter slovečimi brzoparniki „AMERICAN LINE“, ki so moderno urejeni in na katerih dobijo potniki spalne sobice, v katerih so 2 ali 4 postelje. Hrana se potnikom razdeli v posebnih sobah pri pogrnjenih mizah. Snažnost in dobra postrežba je na teh parnikih slehernemu zagotovljena. Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in soboto. Natančnejša pojasnila daje brezplačno 3684

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

Edvard Kristan

Ljubljana, Kolodvorska ul. 41

Varaždinske toplice (Hrvaško)

Železniška, poštna, telefonska in brzojavna postaja. Nov zdraviliški hotel z električno razsvetljavo
staroznana radioaktivna žveplena kopelj 58° C

1138

priporočljiva za

trganje, revmo, ishljo itd. Pitna zdravilišča za bolezni v vratu, krlju, prsih, jetrih, želodcu in v črevesih. Električna masaža, blatne, ogij. kisline in solne kopeli. Odprto celo leto. Moderni komfort. Novi hoteli. Krasna okolica. Vojaška godba. Prospekti zastoj od zdraviliškega ravnateljstva. — Zdraviliški zdravnik dr. I. Lochert.

Doše so novosti

vezanih švicarskih oblek za birmanke. Cene čudovito nizke.

Visoko, moderno podobo, lepoto linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof

STEZNIKI

(Originalno ameriški izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se odstranile vloge. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,

Ljubljana, Čevljarska ulica št. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higijsnega perila, jagrovega in Tetra ter vse druge modne predmete najboljše kakovosti.

Poštna naročila se izvršujejo točno.

17
Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Av. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na
štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupništem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Zahtevajte cenik

PUCH-koles

1913!

Edino zastopstvo

F. Čuden

Ljubljana
Prešernova ulica

Dobro cestno kolo „Courier“ s Torpedo prostim tekom K 110.—

Fino trpežno kolo za ture „Rambler“ s Torpedo prostim tekom K 150.—

Najboljše kolo svetovne znamke „Puch“ s Torpedo prostim tekom K 200.—

Telefon šteč. 16.

19

Telefon šteč. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.